

Fundusze Europejskie
dla Lubuskiego

Rzeczpospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

Lubuskie
Waite zachodu

Lokalna Grupa Działania Nowe Miasto Zielona Góra

Lokalna Strategia Rozwoju

na lata 2023-2027

Lokalnej Grupy Działania Nowe Miasto Zielona Góra

obejmującej obszar dzielnicy Nowe Miasto w Zielonej Górze

Aneta Wellens

Zielona Góra, wrzesień 2023 r.

Spis treści

Rozdział I. Charakterystyka partnerstwa lokalnego	4
Nazwa LGD i forma prawna.....	4
Opis procesu tworzenia partnerstwa.....	4
Ogólny opis struktury LGD NMZG.....	5
Skład organu decyzyjnego.....	5
Proces decyzyjny.....	5
Dokumenty regulujące funkcjonowanie LGD NMZG.....	6
Rozdział II. Charakterystyka obszaru i ludności objętej wdrażaniem LRS NMZG	7
Opis obszaru LGD NMZG.....	7
Mapa obszaru LRS NMZG.....	10
Uzasadnienie spójności i wspólnej tożsamości obszaru LGD NMZG.....	11
Rozdział III. Partycypacyjny charakter LSR NMZG	12
Rozdział IV. Analiza potrzeb i potencjału LSR	18
Problemy i potencjały obszaru wdrażania LSR.....	18
Określenie grup docelowych istotnych z punktu widzenia realizacji LSR.....	22
Rola LGD we wspieraniu inicjatyw lokalnych.....	22
Rozdział V. Spójność, komplementarność i synergia	24
Zgodność i komplementarność LSR NMZG z dokumentami strategicznymi.....	24
Opis sposobu integrowania sektorów, partnerów i zasobów.....	28
Rozdział VI. Cele i wskaźniki	30
Opis wyznaczonych celów i przedsięwzięć.....	30
Źródła finansowania a cel i przedsięwzięcia LSR.....	38
Przedsięwzięcia w ramach LSR wraz ze wskazaniem sposobu ich realizacji i uzasadnieniem.....	38
Wskaźniki.....	40
Rozdział VII. Sposób wyboru i oceny operacji oraz sposób ustanawiania kryteriów wyboru	42
Charakterystyka wewnętrznej organizacji pracy LGD.....	42
Przygotowanie i wdrażanie procedur wyboru operacji.....	42
Transparentność i jawność procedur.....	42
Transparentność i jawność procedury wyboru operacji.....	43
Sposób ustanawiania kryteriów wyboru.....	43
Zmiana kryteriów wyboru.....	43
Innowacyjność w kryteriach wyboru.....	44
Innowacyjność i inkluzyjność projektów.....	44
Rozdział VIII. Plan działania	47
Harmonogram osiągnięcia celów i wskaźników.....	47
Kamienie milowe.....	47

Rozdział IX. Plan finansowy LSR	49
Planowana wysokość środków na wdrażanie LSR.....	49
Rozdział X. Monitoring i ewaluacja	51
Wykaz wykorzystanej literatury i danych	51
Załączniki:	52
Spis tabel	60
Spis rysunków	60

Rozdział I. Charakterystyka partnerstwa lokalnego

Nazwa LGD i forma prawna

Nazwa partnerstwa brzmi: „STOWARZYSZENIE – LOKALNA GRUPA DZIAŁANIA NOWE MIASTO ZIELONA GÓRA”, która w myśl Statutu Stowarzyszenia może używać skrótu Zielonogórska LGD, a w dalszej części dokumentu zastąpiona została skrótem LGD NMZG. Partnerstwo jest stowarzyszeniem i zostało powołane dnia 26 maja 2023 r. w Zielonej Górze, w oparciu o Statut i przepisy na które się w nim powołano. Charakterystyczną formę organizacyjno-prawną stanowi organ partnerstwa w postaci Rady, do której wyłącznych kompetencji należy ocena i wybór operacji oraz ustalanie kwot wsparcia.

Partnerstwo ma charakter trójsektorowy, jego członkowie reprezentują obszar społeczny, gospodarczy i publiczny.

Stowarzyszenie o nazwie Lokalna Grupa Działania Nowe Miasto Zielona Góra zostało wpisane do Rejestru Stowarzyszeń, Innych Organizacji Społecznych i Zawodowych, Fundacji oraz Samodzielnych Publicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej w dniu 31.05.2023 r. Adres siedziby: ul. Stary Rynek 13, 65-001 Zielona Góra pod numerem pozycji rejestru KRS: 0001039619. NIP: 9292077390.

Opis procesu tworzenia partnerstwa

Stowarzyszenie o nazwie Lokalna Grupa Działania Nowe Miasto Zielona Góra powstało w 2023r. W zebraniu założycielskim, które miało miejsce w Zielonej Górze dnia 26 maja 2023 r., wzięło udział 9 osób. Stowarzyszenie zostało wpisane do Rejestru Stowarzyszeń, Innych Organizacji Społecznych i Zawodowych, Fundacji oraz Samodzielnych Publicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej w dniu 31.05.2023 r. Partnerstwo ma charakter trójsektorowy, jego członkowie reprezentują obszar społeczny, gospodarczy i publiczny.

Celem powstania Lokalnej Grupy Działania Nowe Miasto Zielona Góra było zawiązanie i rozwijanie partnerstwa z udziałem podmiotów sektora społecznego, gospodarczego i publicznego na rzecz zrównoważonego rozwoju społecznego, w szczególności aktywizacji społecznej i rozwoju społeczności lokalnych (działania na rzecz aktywizacji społecznej osób wykluczonych, zagrożonych wykluczeniem i ich rodzin w środowisku lokalnym, budowanie potencjału społeczności lokalnych m.in. poprzez programy aktywności lokalnej, pikniki sąsiedzie, zajęcia podwórkowe dla dzieci, świetlice środowiskowe).

Inicjatywa utworzenia LGD wyszła od społeczności mieszkańców sołectw i sołtysów, którzy podczas zebrań sołeckich, pikników czy spotkań sygnalizowali potrzebę wzmocnienia działań aktywizacyjnych społeczności lokalnej. Konsultacje dot. Strategii Rozwoju Miasta, SUMP czy Strategii Ponadlokalnej wyraźnie wskazały, że dzielnica Nowe Miasto- czyli obszar terytorialny LSR NMZG wymaga wsparcia indywidualnego w zakresie aktywizacji i integracji społecznej. Inicjatorem i gospodarzem pierwszego ze spotkań LGD było sołectwo Kiełpin. Konsekwencją tego w sołectwach zrealizowano szereg spotkań i rozmów m.in. na zebraniach wiejskich, w tym pogłębione wywiady z mieszkańcami, przedstawicielami sektora publicznego, oraz przedsiębiorcami, które wykazały zasadność utworzenia LGD. W efekcie doprowadzono do konsultacji z zainteresowanymi tworzeniem LGD podmiotami w sprawie zasad funkcjonowania i projektu statutu LGD.

Ogólny opis struktury LGD NMZG

Struktura LGD NMZG jest reprezentatywna dla lokalnej społeczności i uwzględnia przedstawicieli sektora publicznego, społecznego i gospodarczego. Skład członkowski jest reprezentatywny dla lokalnej społeczności, znaleźli się w nim mieszkańcy, organizacje pozarządowe o różnych celach statutowych, przedsiębiorcy oraz osoby reprezentujące władze publiczne. Ponadto członkostwo w LGD NMZG nie jest w żaden sposób ograniczone. Członkami mogą być przedstawiciele grup szczególnie istotnych z punktu widzenia wdrożenia LSR NMZG – organizacje pozarządowe odzwierciedlające zainteresowania i potrzeby szczególnie aktywnych mieszkańców oraz podmioty zajmujące się na co dzień kreowaniem działań w społeczności. Ważnym aspektem jest fakt, iż członkowie reprezentują różne sołectwa Dzielnicy Nowe Miasto w Zielonej Górze wchodzące w skład LGD NMZG.

Struktura członków LGD NMZG przedstawiciele grup interesów sektorów:

- społecznego, w tym mieszkańcy
- publicznego
- gospodarczego

Skład organu decyzyjnego

Struktura Rady LGD NMZG -przedstawiciele grup interesu sektorów:

- społecznego
- gospodarczego

Do Rady zostali powołani przedstawiciele grup interesu sektora społecznego i gospodarczego. Zwrócono uwagę, by członkowie reprezentowali obie płcie. Organ decyzyjny opiera swoją działalność zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, mając na względzie m.in. rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021. W LGD będzie prowadzony rejestr interesów członków organu decyzyjnego. Szczegółowe zasady funkcjonowania Rady określa Regulamin Rady.

Przy wyborze członków do Rady kierowano się kompetencjami i doświadczeniem zyskanym przy realizacji różnego rodzaju projektów m.in. takich jak projekty realizowane w ramach Europejskiej Współpracy Terytorialnej z Europejskiego Rozwoju Regionalnego.

Proces decyzyjny

Proces decyzyjny, którego efektem jest realizacja operacji pozwalających osiągnąć zamierzoną zmianę, sprowadza się do wyboru operacji jak najwyższej jakości, zgodnych z celami LSR NMZG. Narzędziem pozwalającym wybrać takie właśnie operacje są kryteria wyboru, które zostaną przygotowane w taki sposób, aby były obiektywne, przejrzyste, niedyskryminujące, mierzalne, wynikały z diagnozy i były adekwatne do wskaźników. Ze względu na wybór operacji najwyższej jakości dla zaplanowanej zmiany wybrane kryteria będą miały wyższą wagę.

Jedynym organem, w którego kompetencji leży wybór operacji i ustalenie kwot wsparcia jest Rada. W procedurach wyboru i Regulaminie Rady wprowadzone zostaną zapisy mające na celu zachowanie parytetów, sektorowości, poufności, bezstronności, fachowości wyboru oraz kontrolowanie jego jakości i zgodności tego wyboru z przyjętymi rozwiązaniami, a w razie konieczności możliwość wdrożenia procesów dyscyplinujących – włącznie z wykluczeniem z organu i zmianą składu Rady.

Charakterystyka rozwiązań stosowanych w procesie decyzyjnym.

Członkowie Rady:

- będący osobami fizycznymi – uczestniczą w jej pracach, w tym biorą udział w głosowaniu nad jej uchwałami osobiście;
- będący osobami prawnymi (w przypadku powołania do Rady) – uczestniczą w jej pracach przez organ uprawniony do reprezentowania tej osoby prawnej albo pełnomocnika umocowanego do uczestniczenia w jej pracach. W procesie decyzyjnym Rada jest odpowiedzialna za wybór operacji na poziomie lokalnym i ma zapewnić, że wybrane operacje są zgodne ze strategią. Proces decyzyjny w LGD nie będzie zdominowany przez władze publiczne ani żadną z grup interesów. W składzie organu decyzyjnego - ani władze publiczne, ani żadna pojedyncza grupa interesu nie kontroluje procesu podejmowania decyzji.

Dokumenty regulujące funkcjonowanie LGD NMZG

Podstawowym dokumentem regulującym funkcjonowanie LGD NMZG jest Statut LGD NMZG, który został stworzony w oparciu o Prawo o stowarzyszeniach oraz prawodawstwo dotyczące rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność i prawodawstwo dotyczące rozwoju obszarów wiejskich – zarówno na poziomie europejskim, jak i krajowym.

Dokumentami niższego rzędu, które bezwzględnie nie mogą być w swej treści sprzeczne z nadrzędnym statutem, są regulaminy. Kluczowym jest Regulamin Rady, który zostanie przygotowany z udziałem jej członków, a po uwzględnieniu konstruktywnych uwag zgłoszonych w ramach konsultacji społecznych, zatwierdzony przez Walne Zebranie Członków Stowarzyszenia LGD NMZG. Regulamin Rady nie będzie powielał treści zawartych w procedurze wyboru, a jedynie wskaże na jej zastosowanie. Ze względu na transparentność wyboru procedury będą udostępniane do wiadomości publicznej. Będą one prezentowane i omawiane lub udostępniane do wglądu na spotkaniach informacyjnych i szkoleniach. Podczas prowadzonego doradztwa udzielana będzie informacja na temat regulaminów.

Dla sprawnego funkcjonowania LGD istotne jest by w organach Stowarzyszenia, a także w Biurze LGD zaangażowane były osoby o możliwie najwyższych kompetencjach i kwalifikacjach niezbędnych do prawidłowego wykonywania swoich zadań.

W przypadku organów statutowych LGD (Zarząd, Rada, Komisja Rewizyjna) o wyborze osób decyduje Walne Zebranie Członków.

Wybrany Zarząd składa się z doświadczonych liderów społecznych i przedsiębiorców.

Osoby zaangażowane w pracę na rzecz LGD będą miały odpowiednie kompetencje i zasoby do tworzenia oraz zarządzania procesami rozwoju na poziomie lokalnym. Wiedza i doświadczenie osób zaangażowanych do pełnienia wybranych funkcji w Organach i Biurze będą odpowiadały również zakresowi merytorycznemu LSR – będą to osoby, które posiadają niezbędną wiedzę z zakresu aktywizacji i integracji społecznej, zawodowej, kulturalnej czy edukacyjnej.

Rozdział II. Charakterystyka obszaru i ludności objętej wdrażaniem LRS NMZG

Opis obszaru LGD NMZG

LGD NMZG obejmuje spójny terytorialnie obszar dzielnicy Nowe Miasto w Zielonej Górze, w skład której wchodzi 17 sołectw: Barcikowice, Drzonków, Jany, Jarogniewice, Jeleniów, Kielpin, Łężyca, Ługowo, Nowy Kisielin, Ochla, Przylep, Racula, Stary Kisielin, Sucha, Zatonie, Zawada. Znajduje się w całości w południowej części województwa lubuskiego i zajmuje 1,6% jego powierzchni. Liczba ludności tego obszaru na dzień 31.12.2020r. wynosiła 21 992, powierzchnia 219,7 km² a średnia gęstość zaludnienia 100,1 mieszkańców na 1 km².

Tabela 1 Podstawowe dane dotyczące sołectw dzielnicy Nowe Miasto Zielona Góra

L.p.	Nazwa sołectwa	Powierzchnia (km ²)	Liczba mieszkańców (wg stanu na 31.12.2020)	Liczba mieszkańców (wg stanu na 20.04.2023)	Zmiana	Uwagi
1.	Barcikowice	5,20	236	247	11	w skład sołectwa wchodzi przysiółek Barcikowice Małe
2.	Drzonków	15,70	1 702	1 825	123	
3.	Jany	17,13	411	411	0	w skład sołectwa wchodzi przysiółek Stożne
4.	Jarogniewice	15,28	314	310	-4	-
5.	Jeleniów	5,46	173	164	11	-
6.	Kielpin	9,75	216	329	113	-
7.	Krępa	21,09	667	675	8	-
8.	Łężyca	15,88	3 337	4 194	857	-
9.	Ługowo	6,21	174	180	6	-
10.	Nowy Kisielin	12,54	1 355	1 416	61	-
11.	Ochla	25,07	2 346	2 488	142	-
12.	Przylep	14,87	3 177	3 247	70	-
13.	Racula	7,15	2 900	3 140	240	-
14.	Stary Kisielin	6,68	1 859	1 764	- 95	-
15.	Sucha	17,73	711	931	220	-
16.	Zatonie	10,15	775	808	33	w skład sołectwa wchodzi przysiółek Marzęcin
17.	Zawada	13,81	1 639	1 616	- 23	-
Ogółem:		219,70	21 992	23 745	1 753	-

Źródło: rejestr Urzędu Miasta Zielona Góra

Obszar objęty działaniem LGD NMZG.

Źródło: Dzielnica Nowe Miasto Zielona Góra-Urząd Miasta Zielona Góra

Tabela 2 Stopa bezrobocia w Mieście Zielona Góra

Rok	Stopa bezrobocia	% bezrobotnych kobiet w stosunku do stopy bezrobocia
2020	4,0%	54,0%
2022	2,5%	54,2%

Źródło: opracowano wg rejestrów GUS.

Stopa bezrobocia w Mieście Zielona Góra na koniec 2020 roku wnosila 4,0%, z czego 54,0% stanowiły bezrobotne kobiety.

Natomiast na koniec 2022 roku stopa bezrobocia wynosiła 2,5%, z czego z czego 54,2% stanowiły bezrobotne kobiety.

Tabela 3 Struktura wieku z podziałem na poszczególne sołectwa

L.p.	Nazwa sołectwa	Rok urodzenia								RAZEM
		2020-2023	2016-2019	2008-2015	2003-2007	1993-2002	1968-1992	1958-1967	1900-1957	
		0-3 lata	4-7 lat	8-15 lat	16-20 lat	21-30 lat	31-55 lat	56-65 lat	66 i więcej lat	
1.	Barcikowice	3	12	27	17	19	109	30	30	247
2.	Drzonków	43	83	176	114	209	673	256	271	1 825
3.	JanŃ	10	18	31	19	49	161	61	62	411
4.	Jarogniewice	8	10	38	17	41	109	42	45	310

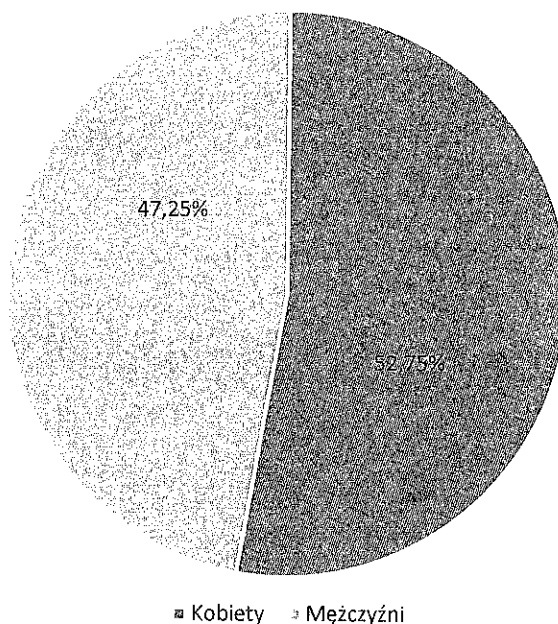

5.	Jeleniów	6	11	16	7	20	65	17	22	164
6.	Kietpin	15	22	46	15	20	143	38	30	329
7.	Krepa	22	27	45	42	90	260	72	117	675
8.	Łęzyca	226	253	440	213	547	1 837	325	353	4 194
9.	Ługowo	5	13	19	14	23	75	17	14	180
10.	Nowy Kisielin	29	63	132	83	164	568	163	214	1 416
11.	Ochla	63	116	276	143	267	1 018	295	310	2 488
12.	Przylep	73	117	297	200	343	1 253	364	600	3 247
13.	Racula	94	193	376	182	283	1 241	313	458	3 140
14.	Stary Kisielin	35	88	154	108	171	696	198	314	1 764
15.	Sucha	56	76	109	37	69	392	85	107	931
16.	Zatonie	19	47	79	52	99	311	83	118	808
17.	Zawada	46	70	139	88	176	618	173	306	1 616
Ogółem:		753	1 219	2 400	1 351	2 590	9 529	2 532	3 371	23 745

Źródło: rejestr Urzędu Miasta Zielona Góra

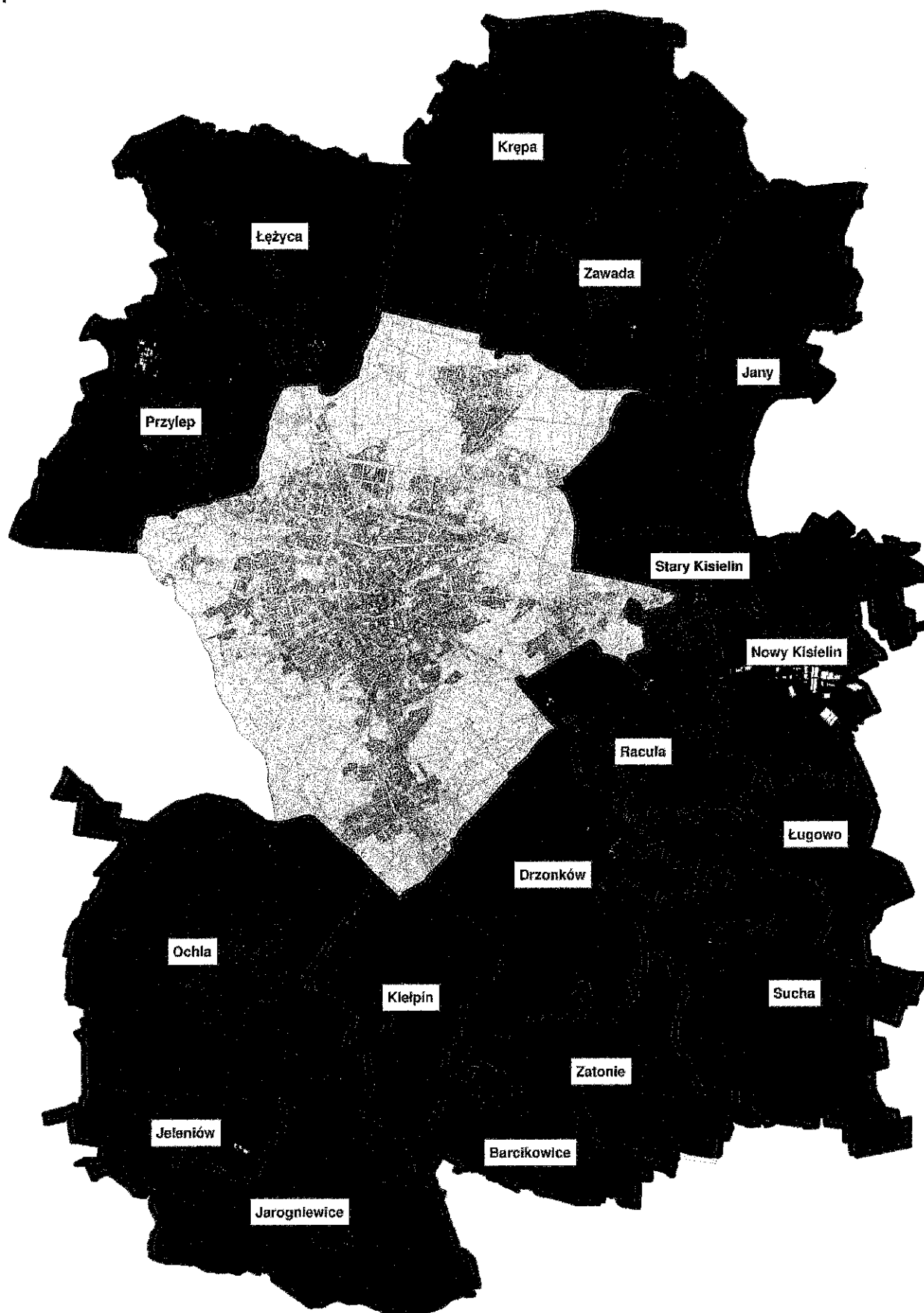
Rysunek 2 Struktura płci

Struktura płci w Zielonej Górze

Źródło: opracowano wg rejestru GUS wg stanu na 31.12.2022 r.

Mapa obszaru LRS NMZG

 Obszar LSR NMZG – Dzielnica Nowe Miasto Zielona Góra z podziałem na sołectwa

Źródło: Departament Dzielnicy Nowe Miasto-Urząd Miasta Zielona Góra

Uzasadnienie spójności i wspólnej tożsamości obszaru LGD NMZG

Oprócz spójności terytorialnej obszar LGD NMZG jest spójny na wielu innych płaszczyznach. Wynika ona z następujących uwarunkowań:

- **krajobrazowo-przyrodnicze:** obszar to w większości sołectwa charakteryzujące się krajobrazem wsi otoczonej lasami, ciekami wodnymi oraz bogatym i zróżnicowanym życiem przyrodniczym. Na terenie LGD NMZG znajdują się pola uprawne, łąki i tereny rekreacyjne, które oferują mieszkańcom miejsce do spacerów, pikników i aktywności na świeżym powietrzu.
- **historyczne:** wszystkie 17 sołectw tworzące LGD NMZG było kiedyś częścią gminy Zielona Góra. W roku 2014 wspólnie brały udział w referendum dot. przyłączenia się do miasta Zielona Góra. Głosami mieszkańców w roku 2015 doszło do połączenia z miastem z gminą, a co za tym idzie utworzenia Dzielnicy Nowe Miasto Zielona Góra – z zachowaniem wiejskiego charakteru przyłączonego obszaru.
- **strukturalne:** wszystkie sołectwa posiadają taką samą strukturę zarządzania, zachowując funkcję sołtysa wsi. Sołtys jest wybierany przez mieszkańców dzielnicy w wyborach samorządowych. Jego głównym zadaniem jest reprezentowanie i dbanie o interesy mieszkańców danego sołectwa. Sołtys pełni funkcję pośrednika między mieszkańcami a władzami miasta, monitoruje sytuację społeczną i gospodarczą oraz organizuje i wspiera lokalne wydarzenia i inicjatywy. Dodatkowo sołtys w dzielnicy Nowe Miasto Zielona Góra koordynuje działania związane z infrastrukturą, utrzymaniem porządku i estetyki, inwestycjami lokalnymi oraz kwestiami dotyczącymi rozwoju społeczności lokalnej. Istotną rolą sołtysa jest również reprezentowanie interesów sołectwa na forum miejskim i współpraca z innymi organami samorządu lokalnego. Dodatkowo interesy mieszkańców reprezentują radni dzielnicy, którzy obradują na comiesięcznych sesjach Rady Dzielnicy Nowe Miasto.
- **kulturalne:** na obszarze całego LGD NMZG z powodzeniem funkcjonują biblioteki, które są niezwykle ważnym miejscem kulturalnym dla lokalnej społeczności. Pełnią wiele istotnych funkcji i są centrum dla rozwoju czytelnictwa, nauki, kultury i edukacji.
- **Społeczno- kulturowe:** Mieszkańcy LGD NMZG, czyli społeczność Dzielnicy Nowe Miasto Zielona Góra identyfikują się ze swoją dzielnicą i tworzą silną społeczność. Łączy ich wspólny proces połączeniowy, w którym to mieszkańcy każdego z sołectw brali udział w referendum – opowiadając się za połączeniem z miastem Zielona Góra, które nastąpiło w 2015 roku. Wtedy to wszystkie przyłączone sołectwa utworzyły Dzielnicę Nowe Miasto, która funkcjonuje w niezmiennym kształcie do dziś i stanowi literalnie obszar LSR NMZG. Rozwijające się lokalne organizacje społeczne, biblioteki, szkoły i centra kulturalne działają na rzecz rozwoju i wspierania całej wspólnoty. To zaangażowanie i poczucie wspólnoty przyczyniają się do spójności dzielnicy.

Podsumowując, obszar LGD NMZG posiada spójność i wspólną tożsamość dzięki swojej historii, architekturze krajobrazu, społeczności, kulturze, dziedzictwu oraz terenom rekreacyjnym. Te elementy łączą się, tworząc wyjątkową i rozpoznawalną część miasta, która jest dumą swoich mieszkańców.

Rozdział III. Partycypacyjny charakter LSR NMZG

Lokalna Grupa Działania Nowe Miasto Zielona Góra powstała w celu nawiązania i rozwijania partnerstwa pomiędzy podmiotami społecznymi, gospodarczymi i publicznymi w celu osiągnięcia zrównoważonego rozwoju społecznego. Głównym celem LGD NMZG jest aktywizacja społeczna oraz rozwój społeczności lokalnych poprzez działania na rzecz osób wykluczonych, zagrożonych wykluczeniem i ich rodzin w środowisku lokalnym. W ramach tych działań LGD NMZG skupia się na budowaniu potencjału społeczności lokalnych poprzez programy aktywności lokalnej, organizację pikników sąsiedzkich, zajęcia podwórkowe dla dzieci oraz prowadzenie świetlic środowiskowych.

Inicjatywa utworzenia LGD NMZG wyszła od społeczności mieszkańców sołectw i sołtysów, konsekwencją tego było rozpoczęcie procesu diagnostyczno- konsultacyjnego.

Proces diagnostyczny opierał się na analizie danych dotyczących obszaru LSR NMZG w zakresie struktury lokalnej społeczności, charakterystyki lokalnej społeczności, potencjalnych grupach w niekorzystnej sytuacji, grupach interesu, dostępności NGO, charakterystyki potrzeb związanych z integracją, rozwojem ekonomii społecznej.

Diagnoza pozwoliła wstępnie zdefiniować problemy i potencjał obszaru objętego LSR NMZG, wskazać elementy spójności obszaru, oraz przygotować do metod konsultacyjnych i uwzględnić w konsultacjach grupy istotne z punktu widzenia realizacji LSR NMZ.

Tabela 4 Metody diagnostyczne LSR NMZG

Nazwa metody	Analiza statystyczna	Analiza sieci społecznych	Ankieta wśród sołtysów i radnych obszaru Zielonogórskiego LGD	Pogłębione wywiady
Specyfikacja				
Opis metody badawczej	Metoda polegająca na analizie danych	Metoda polegająca na identyfikacji połączeń, centralności, przepływu informacji grup społecznych	Poznanie opinii zebranych podczas rozmów przedstawicieli sektora publicznego z mieszkańcami w zakresie inicjatyw w poszczególnych sołectwach	Poznanie opinii mieszkańców w konkretnych kwestiach
Narzędzia	Dane z GUS, PUP, OPS, badania własne i obserwacje	Dane UM Zielona Góra, badania własne i obserwacje	Ankieta w wersji papierowej i elektronicznej	Omówienie celów rozwojowych, potrzeb i kierunku rozwoju podczas zebrania sołeckich/ spotkań sąsiedzkich/pikników
Dobór uczestników	Wykwalifikowani pracownicy biura oraz przedstawiciele z	Wykwalifikowani pracownicy biura oraz przedstawiciele z	Sołtysi, Radni Dzielnic Nowe Miasto i mieszkańcy z różnych sektorów	Otwarty udział osób zainteresowanych

	organów LGD z różnych sektorów	organów LGD z różnych sektorów, mieszkańcy		
Liczba uczestników	X	X	32	150
Termin realizacji	2023	2023	2022-2023	2022-2023

Źródło: opracowanie własne

Po przeprowadzeniu diagnozy przystąpiono do procesu konsultacyjnego. Proces konsultacyjny trwał od września 2022 roku do czerwca 2023 r.

Zastosowano następujące metody konsultacyjne:

- Metoda polegająca na analizie sieci społecznych: w tej analizie skupiono się na badaniu relacji między jednostkami (mieszkańcy, organizacje) za pomocą technik sieciowych. Analiza sieci społecznych obejmuje identyfikację połączeń, centralności, grup społecznych, przepływ informacji itp.

Tabela 5 Lista podmiotów III sektora oraz instytucji kultury z siedzibą na terenie LGD NMZG.

Lp.	Nazwa Organizacji Pozarządowej	Adres siedziby	Numer KRS
1.	„ARTE” – Stowarzyszenie Współpracy z Państwową Szkołą Muzyczną I i II stopnia im. M. Karłowicza	66-004 Zielona Góra, ul. Racula-Karola Lipińskiego 2	0000765446
2.	„Ekologiczny Przylep”	66-015 Zielona Góra, ul. Przylep-Berlińska 10	0000964717
3.	„PRO MUSICA” Stowarzyszenie Pomocy Szkole Muzycznej	66-004 Zielona Góra, ul. Racula-Św. Mikołaja 4	0000217649
4.	„Przytok Golf Resort”	66-004 Zielona Góra, ul. Racula-Ruciana 6	0000716219
5.	Szkolny Klub Olimpijczyka”	66-004 Zielona Góra, ul. Drzonków-Szkolna 2	0000945073
6.	Aeroklub Ziemi Lubuskiej	66-015 Zielona Góra ul. Przylep-Skokowa 18	0000028557
7.	Lubuskie Stowarzyszenie Aktywności Lokalnej „Otwarte Serca”	66-016 Zielona Góra, ul. Łężyca-Dolna 2	0000450407
8.	Lubuskie Stowarzyszenie Dekarzy	66-004 Zielona Góra, ul. Drzonków-Orla 8	0000283509
9.	Polski Związek Hodowców Gołębi Poczтовых Okręg Zielona Góra	66-004 Zielona Góra, ul. Racula-Witosa 2	0000233490
10.	Stowarzyszenie „Babiniec” Drzonków	66-004 Zielona Góra, ul. Drzonków-Olimpijska 48/A	0000395008
11.	Stowarzyszenie „CURTEZ”	66-016 Zielona Góra, ul. Łężyca-Aroniowa 8	0000529129
12.	Stowarzyszenie „Dobry Start”	66-004 Zielona Góra, ul. Drzonków-Słoneczna 7	0000173270
13.	Stowarzyszenie „INTO THE EAST”	66-004 Zielona Góra, ul. Drzonków-Rycerska 18	0000691286
14.	Stowarzyszenie „My w Przylepie”	66-015 Zielona Góra, ul. Przylep-8 Maja 6	0000353521
15.	Stowarzyszenie „Nad Obrą”	66-006 Zielona Góra, ul. Ochla-Makuszyńskiego 6	0000340434
16.	Stowarzyszenie „Nasz Kiełpin”	66-006 Zielona Góra, ul. Kiełpin 18	0000808491
17.	Stowarzyszenie „Nasza Łężyca”	66-016 Zielona Góra, ul. Łężyca-Kościelna 16	0000380351
18.	Stowarzyszenie „Nasze Zatonie”	66-004 Zielona Góra, ul. Zatonie-Strumykowa 11	0000384957

19.	Stowarzyszenie „Polska Izba Rozwoju Elektromobilności”	66-002 Zielona Góra, ul. Nowy Kisielin-A. Wysockiego 8	0000833020
20.	Stowarzyszenie „Przylepianie”	66-015 Zielona Góra, ul. Przylep-Dojazdowa 8	0000279024
21.	Stowarzyszenie „Racula”	66-004 Zielona Góra, ul. Racula-Głogowska 64	0000283137
22.	Stowarzyszenie „Serce Dla Wcześniaka”	66-015 Zielona Góra, ul. Przylep-Robotnicza 13	0000756126
23.	Stowarzyszenie Aktywne Lubuskie	66-002 Zielona Góra, ul. Stary Kisielin-Zielona 9	0000880242
24.	Stowarzyszenie Dla Rozwoju Jarogniewic „Razem Bez Granic”	66-006 Zielona Góra, ul. Jarogniewice 25	0000808371
25.	Stowarzyszenie Dla Rozwoju Jeleniowa „Jelonki”	66-007 Zielona Góra, ul. Jeleniów 8	0000646941
26.	Stowarzyszenie Góra Tradycji	66-006 Zielona Góra, ul. Ochła-Muzealna 5	0000962707
27.	Stowarzyszenie Kobiet Wiejskich „Raculanka”	66-004 Zielona Góra, ul. Racula - Głogowska 64	0000405061
28.	Stowarzyszenie MAXIMUS PRIMUS	66-016 Zielona Góra, ul. Łężyca - Apartamentowa 20	0000389393
29.	Stowarzyszenie Miłośników Strzelectwa QLS	66-001 Zielona Góra, ul. Krępa-Odrzańska 15	0000733786
30.	Stowarzyszenie Na Rzecz Bezpieczeństwa Dzieci i Młodzieży	66-004 Zielona Góra, ul. Drzonków-Słoneczna 46	0000037116
31.	Stowarzyszenie Na Rzecz Rozwoju Miasta „Zielonogórskie Perspektywy”	66-004 Zielona Góra, ul. Drzonków-Szkolna 5	0000238911
32.	Stowarzyszenie Na Rzecz Rozwoju Zawady i Krępy	66-001 Zielona Góra, ul. Zawada-Zielonogórska 62	0000237573
33.	Stowarzyszenie NOWE GRANICE	66-002 Zielona Góra, ul. Nowy Kisielin-Odrzańska 87	0000575155
34.	Stowarzyszenie Przyjaciół Kisielina	66-002 Zielona Góra, ul. Stary Kisielin-Św. Floriana 2	0000280228
35.	Stowarzyszenie Przyjaciół Twojego Zielonego Targu	66-004 Zielona Góra, ul. Drzonków-Lisia 10	0000852288
36.	Stowarzyszenie Przyjaciół Wsi Ochła	66-006 Zielona Góra, ul. Ochła-Sadowa 2	0000136109
37.	Stowarzyszenie Społeczne „Ekspresja”	66-015 Zielona Góra, ul. Przylep-Piłsudskiego 16	0000298104
38.	Stowarzyszenie Wzgórze Talentów	66-004 Zielona Góra, ul. Racula-Polna 27	0000759145
39.	Stowarzyszenie Zawsze Aktywni	66-004 Zielona Góra, ul. Racula-Głogowska 64	0000709624
40.	„Fundacja Ekoenergetyki”	66-002 Zielona Góra, ul. Nowy Kisielin-A. Wysockiego 2	0000862083
41.	„Fundacja Nowa Droga”	66-002 Zielona Góra, ul. Nowy Kisielin-Sosnowa 15	0000348292
42.	„Fundacja Ratowania Zabytków Polski - Folwark”	66-001 Zielona Góra, ul. Zawada-Kożuchowska 35A	0000716402
43.	„Fundacja VoiceStar”	66-006 Zielona Góra, ul. Ochła- Grzybowa 5A	0000940394
44.	Fundacja „Akademia Zdrowych Inicjatyw MANO”	66-004 Zielona Góra, ul. Racula-Dębowa 8	0000784227
45.	Fundacja „Ogrody Kultury” im. księżnej Dino	66-004 Zielona Góra, ul. Zatonie-Parkowa 2	0000857112
46.	Fundacja „Wallrav Sport Foundation”	66-015 Zielona Góra, ul. Przylep-Solidarności 86/E	0000623353

47.	Fundacja „ZUMA”	66-004 Zielona Góra, ul. Drzonków-Strumykowa 30/6	0000626866
48.	Fundacja BRRR	66-006 Zielona Góra, ul. Ochla-Niedźwiedzia 27	0000527989
49.	Fundacja Dawcy Komórek Macierzystych Polska Zachodnia	66-004 Zielona Góra, ul. Racula-Drzonkowska 34	0000774154
50.	Fundacja Edukacji i Profilaktyki Sophia	66-015 Zielona Góra, ul. Przylep-Morelowa 17	0001009227
51.	Fundacja Invictus Brazylijskie Jiu-Jitsu	66-016 Zielona Góra, ul. Łężyca-Inżynierska 50/2	0000780874
52.	Fundacja Klinika Formy J.S.	66-016 Zielona Góra, ul. Łężyca-Inżynierska 7A/3	0000964753
53.	Fundacja Na Rzecz Wspierania Rozwoju Świadomości Społecznej, Historycznej i Edukacji – Zatonie	66-004 Zielona Góra, ul. Zatonie-Jaśminowa 13	0000380206
54.	Fundacja RADOŚĆ Z ŻYCIA	66-066 Zielona Góra, ul. Ochla - Św. Jadwigi Śląskiej 16	0000701613
55.	Fundacja TANCBUDA.PL	66-006 Zielona Góra, ul. Ochla-Kornela Makuszyńskiego 3	0000767706
56.	Biblioteka Publiczna w Zielonej Górze - Zawada	ul. Zawada- Zielonogórska 62, 66-001 Zielona Góra	-
57.	Filia Biblioteki Publicznej w Łęczycy	ul. Łężyca-Odrzańska 17, 66-016 Zielona Góra	-
58.	Filia Biblioteki Publicznej w Starym Kisielinie	ul. Stary Kisielin-Pionierów Lubuskich 53	-
59.	Filia Biblioteki Publicznej w Raculi	ul. Racula-Głogowska 64, 66-004 Zielona Góra	-
60.	Filia Biblioteki Publicznej w Przylepie	ul. Przylep-9 Maja 6, 66-015 Zielona Góra	-
61.	Filia Biblioteki Publicznej w Krępie	ul. Krępa-Odrzańska 51, 66-001 Zielona Góra	-
62.	Filia Biblioteki Publicznej w Nowym Kisielinie	66-002 Zielona Góra, ul. Nowy Kisielin-Odrzańska 64	-
63.	Punkt Biblioteczny w Janach	ul. Jany 3a, 66-001 Zielona Góra	-
64.	Punkt Biblioteczny w Jeleniowie	ul. Jeleniów, 66-006 Zielona Góra	-
65.	Punkt Biblioteczny w Kiełpinie	ul. Kiełpin 5, 66-006 Zielona Góra	-

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych UM w Zielonej Górze/Departament Dzielnicy Nowe Miasto

Metoda ilościowa: ankieta przeprowadzona wśród sołtysów i radnych Dzielnicy Nowe Miasto dla całego obszaru objętego LGD NMZG.

Metodą badania było badanie ankietowe. Ankiety rozpowszechniono za pomocą maila kierowanego do sołtysów i radnych Dzielnicy Nowe Miasto. Ankiety rozpowszechnione były przez nich również wśród mieszkańców w formie papierowej. Informacje o ankiecie zostały przekazane mieszkańcom poprzez: stronę www miasta Zielona Góra (<https://bipdzielnicazielonagora.pl/>), umieszczenie ogłoszeń na tablicach ogłoszeń znajdujących się we wszystkich miejscowościach oraz na słupach ogłoszeniowych.

Pytania w ankiecie kierowanej do sołtysów i radnych Dzielnicy Nowe Miasto z obszaru LRS NMZG:

1. Jakie formy integracji mieszkańców są praktykowane na terenie sołectwa?
2. Jakie działania podejmowane są na rzecz aktywizacji społecznej mieszkańców sołectwa (dla dzieci, młodzieży, osób starszych)?
3. Jaka forma integracji cieszy się największym zainteresowaniem wśród mieszkańców?

4. Jakie nowe formy integracji chcielibyście Państwo zastosować z swoim sołectwie, ale ich realizacja wymagałaby dodatkowego wsparcia, którego obecnie nie posiadacie?

Ankietę przeprowadzono w taki sposób, by zebrać jak największą liczbę respondentów, z zachowaniem możliwości udziału osób wykluczonych cyfrowo. Skierowano ją do całego obszaru LGD NMZG, tak by zebrać opinię mieszkańców z różnych sołectw i różnych sektorów.

Tabela 6 Dane z ankiet

Wyniki ankiet przeprowadzonych na obszarze Zielonogórskiej LGD (max 3 odpowiedzi)	
1. Jakie formy integracji mieszkańców są praktykowane na terenie sołectwa?	ilość głosów
pikniki	112
festyny	96
spotkania sąsiedzkie	80
warsztaty dla dzieci w świetlicy	20
warsztaty dla dzieci w bibliotece	15
wydarzenia sportowe - piłka nożna/wycieczki rowerowe	6
2. Jakie działania podejmowane są na rzecz aktywizacji społecznej mieszkańców sołectwa (dla dzieci, młodzieży, osób starszych)?	
warsztaty dla dzieci w świetlicy	96
warsztaty dla dzieci w bibliotece	50
spotkania seniorów	30
wydarzenia sportowe - piłka nożna/wycieczki rowerowe	15
spotkania w ramach nieformalnych Kół Gospodyń Wiejskich	9
3. Jaka forma integracji cieszy się największym zainteresowaniem wśród mieszkańców?	
festyny	106
pikniki	83
spotkania wyjazdowe z atrakcjami (np. wyjście do kina/teatru)	82
wartościowe spotkania dla dzieci (warsztaty, rozwijanie pasji, wyjścia kulturalne)	60
wydarzenia sportowe - turnieje różnych gier	58
4. Jakie nowe formy integracji chcielibyście Państwo zastosować z swoim sołectwie, ale ich realizacja wymagałaby dodatkowego wsparcia, którego obecnie nie posiadacie?	
spotkania wyjazdowe z atrakcjami (np. wyjście do kina/teatru)	118
spotkania wyjazdowe do ciekawych miejsc w okolicy	90
spotkania z ciekawymi osobami życia społecznego dla wszystkich mieszkańców - rozwijanie pasji	70
zajęcia kół zainteresowań dla dzieci i młodzieży	69
festyny i pikniki z nowymi atrakcjami dla dzieci i młodzieży	53
spotkania kształtujące nowe umiejętności dla dorosłych	48

Źródło: opracowanie własne

Wyniki przeprowadzonego badania ankietowego pozwoliły na poznanie potrzeb mieszkańców, potencjału sołectw, wyznaczenie celów i założeń rozwojowych w sołectwach, ale też wskazały postrzeżenie przez lokalną społeczność spójności obszaru LSR NMZG.

- Metoda mieszana: pogłębione wywiady przeprowadzone z mieszkańcami obszaru LGD NMZG podczas zebrań wiejskich, pikników i spotkań sołeckich. Informacje o zebraniach wiejskich na których omawiano projektowanie LSR zostały przekazane mieszkańcom poprzez: stronę www miasta Zielona Góra (<https://bipdzielnicazielonagora.pl/>), umieszczenie ogłoszeń na tablicach ogłoszeń znajdujących się we wszystkich miejscowościach oraz na słupach ogłoszeniowych.

Podczas zebrań sołeckich, pikników i spotkań społeczność sygnalizowała potrzebę zwiększenia działań aktywizacyjnych w ramach społeczności lokalnej i to właśnie te – przeprowadzone przez grupę roboczą – pogłębione wywiady stanowiły podstawowe narzędzie do zebrania informacji kluczowych do ustalenia kierunku przyjętego w strategii działania LGD NMZG. Wywiady przeprowadzono przy użyciu materiałów informacyjnych dot. celów i funkcjonowania LSR. W tej metodzie partycypacyjnej zapewniono udział grupom szczególnie ważnym z punktu widzenia realizacji LSR NMZG, czyli:

- przedstawicielom organizacji pozarządowych (fundacje, stowarzyszenia) w szczególności o celach statutowych związanych z kulturą, sportem i aktywizacją społeczną,
- jednostkom samorządu terytorialnego,
- przedsiębiorcom,
- przedstawicielom grup zagrożonych wykluczeniem.

W ramach wszystkich metod konsultacyjnych tworzone były analizy dot. strategii działania LGD NMZG. W dniu 05.06.2023 r. LSR NMZG przyjął Zarząd Stowarzyszenia LGD NMZG. Partycypacyjne metody konsultacyjne wykorzystane zostały do opracowania poszczególnych metod i poszczególnych elementów LSR NMZG.

Zarówno na etapie tworzenia LSR zostały uwzględnione zasady horyzontalne określone w art. 9 rozporządzenia 2021/1060 :

- poszanowanie praw podstawowych oraz przestrzeganie Karty praw podstawowych UE;
- zasady równości kobiet i mężczyzn;
- zasady równości szans i niedyskryminacji ze względu na płeć, rasę lub pochodzenie etniczne, religię lub światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną, w tym zasadę dostępności dla osób z niepełnosprawnościami;
- zgodności działań z celem wspierania zrównoważonego rozwoju określonego w art. 11 TFUE, oraz uwzględnieniem celów ONZ dotyczących zrównoważonego rozwoju, a także porozumienia paryskiego oraz zasady "nie czyni poważnych szkód".
- Powyższe zasady będą uwzględniane w trakcie realizacji LSR.
- Partycypacja mieszkańców w LSR NMZG planowana jest również na etapie wdrożenia działań i zostaną oni zaangażowani w:
  - ✓ monitorowanie i ocenę realizacji LRS NMZG – informacje o wybranych działaniach i protokoły będą podawane do publicznej wiadomości, coroczne sprawozdania mówiące o stopniu realizacji wskaźników i najbliższych planach związanych z naborami oraz działaniami aktywizującymi będą zamieszczane na stronie LGD NMZG, beneficjenci będą składać ankiety monitorujące; raporty ewaluacji będą poddawane konsultacjom społecznym, wraz z omówieniem sposobu wdrożenia rekomendacji z badań.
  - ✓ wnoszenie zmian / aktualizacja LRS NMZG – mieszkańcy oraz inne podmioty będą mieli możliwość wnioskowania o zmianę zapisów LRS NMZG, a ich propozycje zmian poddane zostaną szerszym konsultacjom, przewiduje się również możliwość zgłaszania pomysłów dot. zastosowania nowych rozwiązań i narzędzi wsparcia w ramach prowadzonych naborów, itp.
  - ✓ opracowanie i zmiany lokalnych kryteriów wyboru – zadaniem kryteriów wyboru jest zapewnienie wyboru działań, które najlepiej przyczynią się do rozwiązania problemów i dokonania na obszarze zmian opisanych celami, dlatego opracowanie kryteriów odbędzie się w oparciu o wnioski z badania ankietowego.

Rozdział IV. Analiza potrzeb i potencjału LSR

Problemy i potencjały obszaru wdrażania LSR

W wyniku przeprowadzonych analiz wskazano główne problemy i potrzeby mieszkańców, jak i zasoby oraz potencjał obszaru, a następnie wynikające z nich główne kierunki interwencji LSR NMZG. Diagnoza opiera się na analizie danych statystycznych, lecz w największym stopniu oraz na wynikach konsultacji społecznych, mających zapewnić partycypacyjny udział mieszkańców w tworzeniu charakteru LSR NMZG.

Opisane poniżej wnioski z Diagnozy obejmują zagadnienia najważniejsze, stanowiące o warunkach rozwoju obszaru LGD w przyszłości.

I. Obszar LGD, dzielnica Nowe Miasto jest częścią Zielonej Góry. Pokazywany przez analizy demograficzne wzrost liczby mieszkańców obszaru LGD jest wynikiem przemieszczeń w obrębie jednej jednostki administracyjnej. W mieście zauważa się problem depopulacji i zmiany struktury wiekowej społeczności miejskiej. Zmniejszanie się liczby mieszkańców, której główną przyczyną jest ujemny przyrost demograficzny, a ubytek ludności związany z ujemnym przyrostem naturalnym nie jest rekompensowany przez migracje wewnętrzne i zewnętrzne. Wyraźna tendencja do zwiększania się udziału osób w wieku poprodukcyjnym kosztem grupy produkcyjnej stwarza zagrożenia dla dalszych możliwości rozwojowych miasta.

II. Konsekwencje zmian demograficznych w różnych sferach życia powodują, że jest to najważniejszy obszar problemowy i działania podejmowane w tym zakresie będą decydować o rozwoju miasta. Bardzo duże zapotrzebowanie rynku pracy stawia zasób siły roboczej jako jeden z najważniejszych czynników, które mogą stać się ograniczeniem rozwoju miasta.

III. Dużym wyzwaniem jest aktywizacja zawodowa i wykorzystanie potencjału ludzi w wieku emerytalnym. Dotychczasowe działania w tym zakresie nie są wystarczające.

IV. Dostrzega się osłabianie tradycyjnych więzi społecznych w małych społecznościach zasilanych przybyszami z obszarów silnie zurbanizowanych oraz imigrantów.

V. Zwiększenie atrakcyjności miasta dla ludzi młodych, ograniczenie wyjazdów do innych ośrodków i przyciągnięcie nowych mieszkańców wymaga prowadzenia działań na obszarze społecznym i gospodarczym. Polityka mieszkaniowa, dobrej jakości edukacja, opieka nad dziećmi i atrakcyjne formy spędzania wolnego czasu są oczekiwanymi magnesami przyciągającymi młodych ludzi do miasta.

VI. Problemem jest niska aktywność społeczna mieszkańców. Analizy wskazują, że głównym obszarem zainteresowania jest działalność organizacji sportowych. Inne obszary na których powinny być realizowane cele związane z integracją mieszkańców są marginalizowane. Na tym obszarze przeważają działania zinstytucjonalizowane, nie wykorzystujące potencjału organizacji pozarządowych i inicjatyw mieszkańców.

Kolejnym etapem analizy potrzeb rozwojowych i potencjałów obszaru LSR jest analiza SWOT, która w sposób syntetyczny przedstawia analizę problemów i potencjałów obszaru LGD NMZG:

Nazwa metody jest akronimem angielskich słów strengths (mocne strony), weaknesses (słabe strony), opportunities (szanse potencjalne lub zaistniałe w otoczeniu), threats (zagrożenia prawdopodobne lub istniejące w otoczeniu).

Słabe strony

- Wyraźna tendencja do zwiększanie się udziału osób w wieku poprodukcyjnym kosztem grupy produkcyjnej stwarza zagrożenia dla dalszych możliwości rozwojowych obszaru.
- Udział osób w wieku produkcyjnym znajduje się w trendzie spadkowym.
- Ubytek siły roboczej na rynku pracy wynika z braku zastępowania pokoleń na rynku pracy.
- Bardzo duże zapotrzebowanie rynku pracy stawia zasób siły roboczej jako jeden z najważniejszych czynników które mogą stać się ograniczeniem rozwoju miasta.
- Niska skłonność mieszkańców do podnoszenia posiadanych lub uzyskiwania nowych kwalifikacji (uczenie się przez całe życie)
- Wysoka skłonność absolwentów zielonogórskich szkół do wiązania swojej przyszłości z wyjazdem z miasta związana z niską oceną swoich szans zawodowych i warunków życia.
- Niska ocena szans absolwentów na zatrudnienie w odniesieniu do ośrodków konkurencyjnych,
- Konsekwencje zwiększania się udziału seniorów w populacji:
  - Zwiększenie zapotrzebowania na usługi dla seniorów.
  - Potrzebę dostosowania wszystkich usług publicznych do potrzeb seniorów, w tym, zbliżanie usług do miejsca zamieszkania seniorów, szczególnie poza Centrum Zielonej Góry
  - Zwiększenie wydatków z tytułu większego zapotrzebowania i wyższej jakości oczekiwanych usług.
  - Niewystarczający zasób miejsc opieki dla dzieci do lat 3 w miejskich żłobkach i niewystarczająca liczba miejsc wychowania przedszkolnego na nowych osiedlach rozwijających się w Dzielnicy Nowe Miasto
  - Brak stałej/systemowej oferty i polityki integracji zawodowej imigrantów oraz uchodźców na lokalnym rynku pracy
  - Brak włączenia mieszkańców w system planowania i kreowania usług społecznych, np. w przypadku potrzeb seniorów i młodzieży
  - Niska skuteczność i fasadowość ciał/organów opiniotwórczo-doradczych
  - Brak specjalistycznej opieki geriatrycznej w placówkach szpitalnych na terenie miasta
  - Brak systemowego wsparcia dla sektora pozarządowego
- Organizacje pozarządowe zarejestrowane i działające na terenie Dzielnicy Nowe Miasto stanowią niewiele ponad 7 % wszystkich działających w mieście Zielona Góra organizacji
- Brak konkurencyjnej oferty kulturalnej, edukacyjnej i aktywizującej w Dzielnicy Nowe Miasto w stosunku do Centrum Miasta (wszystkie najważniejsze instytucje kultury i edukacji zlokalizowane są poza Dzielnicą Nowe Miasto)
- Niskie wskaźniki uczestnictwa w kulturze (na terenie Dzielnicy Nowe Miasto) i brak potrzeby uczestnictwa w kulturze, ale także nierówny dostęp i nierówne nasycenie usługami kulturalnymi poszczególnych dzielnic (uprzywilejowana pozycja Centrum Zielonej Góry)
- Wysoki odsetek bezrobocia wśród absolwentów szkół ponadpodstawowych pomimo inwestycji w modernizację szkolnictwa zawodowego
- Niewykorzystany potencjał sektora pozarządowego w zakresie usług opiekuńczych i zlecenia zadań publicznych dla organizacji społecznych w tym zakresie
- Brak miejsc rekreacji, spotkań, rozwoju, zgodnych z potrzebami młodzieży

- Brak odpowiedniej liczby miejsc integracji seniorów w miejscach ich zamieszkania
- Niska aktywność społeczna seniorów
- Niedopasowane do potrzeb seniorów i osób niepełnosprawnych usługi publiczne i infrastruktura
- Ograniczony dostęp dzieci i młodzieży ze środowisk zagrożonych wykluczeniem do podmiotów edukacyjnych i wspierających rozwój, brak świetlic wspierających zaspokajanie potrzeb socjalnych i edukacyjnych, kulturalnych
- Brak oferty edukacyjnej dla młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych i o niskim kapitale kulturowym
- Niski poziom aktywności zawodowej osób niepełnosprawnych: niższe kwalifikacje na rynku pracy
- Nierównomierne rozmieszczenie infrastruktury sportowej i rekreacyjnej w mieście oraz niski stopień wykorzystania infrastruktury sportowej szkół w godzinach popołudniowych do organizacji otwartych dla mieszkańców zajęć sportowych i rekreacyjnych
- Brak skutecznych działań/inicjatyw/aktywizacji dla dzieci i młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych/zagrożonych wykluczeniem społecznym na obszarze Dzielnicy Nowe Miasto poprzez kulturę, edukację, sport, rekreację oraz słaba oferta zajęć sportowych dla osób niepełnosprawnych, mała oferta zajęć integracyjnych sportowych dla dzieci ich rodziców
- Brak oferty aktywizacyjnej i integrującej w formacie międzypokoleniowym lub jej realizacja w ograniczonym zakresie i formach

Mocne strony/potencjały

- Funkcjonowanie LGD w ramach dużego i silnego regionalnego ośrodka rozwoju.
- Bardzo duży udział sektora MŚP w gospodarce obszaru
- Wysoka jakość edukacji na poziomie podstawowym i ponadpodstawowym
- Dostęp do wysoka jakość kształcenia na wybranych kierunkach UZ (np. na kierunku lekarskim)
- Dobrze rozwinięta infrastruktura sportowej oraz rekreacyjna na terenie LGD – dostęp do infrastruktury całego miasta Zielona Góra
- Aktywne stowarzyszenia posiadający potencjał do aktywizacji i integracji lokalnej społeczności
- Tradycja spotkań z sąsiadami- wspólnego celebrowanie uroczystości-jako potencjał do rozwijania działań aktywizujących lokalną społeczność, w tym grupy defaworyzowane, osoby zagrożone wykluczeniem społecznym
- Optymalna sieć placówek szkół podstawowych pozwalająca na włączenie ich do działań kulturalnych i społecznych dla lokalnej społeczności
- Duża dostępność mieszkań na rynku komercyjnym
- Szeroki zakres dostępnych narzędzi partycypacji społecznej w mieście
- Gotowość do zmian w ramach zasad realizacji BO na podstawie prowadzonych analiz i ewaluacji
- Wysoka dostępność usług na poziomie POZ
- Uregulowany sposób i zasady prowadzenia konsultacji społecznych
- Rozpoczęty proces modernizacji kształcenia zawodowego w mieście i całym obszarze funkcjonalnym jako szansa na wzmocnienie powiązań funkcjonalnych i wzmocnienie rynku pracy

- Na terenie Dzielnicy Nowe Miasto (Nowy Kisielin) funkcjonuje największa spółka Uniwersytetu Zielonogórskiego -Park-Naukowo-Technologiczny, posiadający potencjał do współpracy w zakresie promowania i realizacji idei uczenia się przez całe życie (UZ/PNT była partnerem miasta Zielona Góra w projektach edukacyjnych, skierowanych do szkół podstawowych i ponadpodstawowych, jest też Partnerem miasta w projektach dot. Branżowych Centrów Umiejętności-których działanie odzwierciedla idee uczenia się przez całe życie); w Nowym Kisielinie działa również Stowarzyszenie Polska Izba Rozwoju Elektromobilności-Instytucja Otoczenia Biznesu, organizacja z doświadczeniem szkoleniowym osób dorosłych

- Na terenie Dzielnicy Nowe Miasto funkcjonuje Aeroklub Ziemi Lubuskiej (Przylep), partner miasta w realizacji wielu projektów edukacyjnych i społecznych (w tym w zakresie integracji zawodowej osób zagrożonych i/lub wykluczonych społecznie)

Szanse

- Poprawa jakości i poszerzenie możliwości kształcenia na najbliższej uczelni- Uniwersytecie Zielonogórskim

- Uaktywnienie zawodowe imigrantów i uchodźców

- Zwiększenie aktywności zawodowej seniorów (potrzebują oni przystępnych i przyjaznych form kształcenia oraz nabywania nowych umiejętności i kompetencji potrzebnych i użytecznych na rynku pracy)

- Stworzenie warunków uchodźcom do pozostania na stałe w Zielonej Górze dzięki skutecznej integracji zawodowej i społecznej

- Wsparcie rozwoju obszarów wskazywanych przez młodzież jako najsilniej zachęcające do wyjazdu z Zielonej Góry, w tym działań w zakresie kultury, edukacji, rekreacji, integracji, rozwijania pasji, zainteresowania, talentów, itp.

- Dostępność środków finansowych z zewnętrznych źródeł (budżet UE, programy rządowe) na działania wspierające aktywizację i integrację lokalnych społeczności

- Wzrost kapitału społecznego i postaw prospołecznych, wzrost kompetencji obywatelskich

- Przepisy prawa uwzględniające istotną rolę partycypacji społecznej, co pozwala na włączenie mieszkańców do współpracy w zakresie kształtowania ich najbliższego otoczenia

Zagrożenia

- Pogorszenie się sytuacji gospodarczej kraju

- Narastająca inflacja i niepewność co do perspektyw rozwoju gospodarczego

- Słabość rynku pracy długoterminowo zagraża rozwojowi miasta

- Niski poziom innowacyjności nie pozwoli na uzyskiwanie konkurencyjnych zarobków i spowoduje dalsze drenowanie miasta z najzdolniejszych absolwentów.

- Zewnętrzne zagrożenia gospodarcze i ogólna dekonjunktura spowodują odpływ inwestorów i wzrost bezrobocia w dominujących tradycyjnych sektorach gospodarki

- Postrzeganie problemu wykluczenia społecznego jako niekorzystanego zjawiska społecznego (patologii społecznej) i obszaru zaangażowania instytucji pomocy społecznej i wybranych organizacji pozarządowych (działających w tym obszarze).

- Brak realnych „zachęt” dla obywateli/mieszkańców/firm do działania na rzecz kwestii społecznych oraz aktywności i partycypacji (np. w formie biurokracji)

W odniesieniu do powyższych analiz w ramach LSR NMZG kluczowym założeniem jest odpowiedź na problemy niewystarczającej integracji społecznej, kulturalnej, edukacyjnej oraz niewystarczających w tym zakresie działań aktywizujących lokalną społeczność, której potencjał jest niski i nie pozwala na szeroki zakres działań. Dodatkowo istotnym problemem jest mała popularność idei uczenia się przez całe życie, stałe podnoszenie kompetencji, dostosowywanie ich do potrzeb rynku. W związku z tym zostały sformułowane następujący cel: **Wsparcie aktywizacji społecznej i rozwój społeczności lokalnych.**

Określenie grup docelowych istotnych z punktu widzenia realizacji LSR

W oparciu o przeprowadzoną diagnozę obszaru LGD NMZG zidentyfikowano kluczowe grupy docelowe:

Mieszkańcy obszaru LGD, w tym:

- grupy defaworyzowane zdefiniowane jako osoby zagrożone wykluczeniem społecznym, do których planuje się adresować działania ukierunkowane na ich aktywizację społeczną i kreowanie postaw przedsiębiorczych oraz rozwój infrastruktury społeczno-kulturalnej:
- ✓ osoby korzystające z pomocy społecznej, osoby niepełnosprawne,
- ✓ dorośli mieszkańcy o niskich kwalifikacjach, zagrożeni degradacją lub wykluczeniem z rynku pracy,
- ✓ seniorzy,
- ✓ kobiety.

Dokument został opracowany z założeniem szerokiego zaangażowania społeczności lokalnej również w proces jego realizacji.

W trakcie opracowywania strategii zwrócono szczególną uwagę na jej udział w identyfikowaniu grup docelowych. W trakcie spotkań, warsztatów, konsultacji ich uczestnicy bardzo często zwracali uwagę na potrzeby:

1) ludzi młodych do 25 roku życia (dzieci i młodzież) – niedostateczna oferta usług związanych z organizacją czasu

wolnego, usług edukacyjnych, itp.;

2) seniorów – niedostateczna oferta usług o profilu kulturalnym, edukacyjnym, opiekuńczym, społecznym, zdrowotnym;

3) osób w niekorzystnej sytuacji, tj. osób z niepełnosprawnościami (mimo, iż nie zawsze były one reprezentowane bezpośrednio, ale poprzez związane z nimi organizacje lub opiekunów) i kobiet.

4) osoby z niepełnosprawnościami – niedostateczna oferta w zakresie m.in. dostosowania infrastruktury, oferty kulturalnej, turystycznej dla osób z niepełnosprawnościami, ograniczeniami ruchowymi, słabowidzących i niesłyszących.

Rola LGD we wspieraniu inicjatyw lokalnych

LGD NMZG odegra ważną rolę we wspieraniu inicjatyw lokalnych w obszarze rozwoju lokalnego i społecznościowego w tym kontekście:

Mobilizacja społeczności lokalnej: LGD NMZG będzie miejscem centralnym- skupiającym i mobilizującym społeczność lokalną i zachęcającym do aktywnego uczestnictwa w inicjatywach rozwojowych. Poprzez organizowanie spotkań, warsztatów, szkoleń rozwojowych zaangażuje mieszkańców, organizacje pozarządowe, przedsiębiorców i inne grupy interesariuszy w proces podejmowania decyzji dotyczących lokalnego rozwoju.

Identyfikacja potrzeb lokalnych: LGD NMZG ma za zadanie zbierać informacje na temat aktualnych potrzeb lokalnych społeczności i zidentyfikować priorytety rozwojowe. Poprzez konsultacje, badania i dialog z mieszkańcami i innymi interesariuszami, LGD gromadzi informacje dotyczące potrzeb infrastrukturalnych, usług społecznych, edukacji, kultury, zatrudnienia i innych obszarów rozwoju.

Opracowywanie strategii rozwoju lokalnego: Na podstawie zgromadzonych informacji LGD NMZG opracowała strategię rozwoju lokalnego, która uwzględnia priorytety i cele społeczności lokalnej. Strategia ta została stworzona we współpracy z mieszkańcami i innymi interesariuszami, co sprawia, że jest bardziej reprezentatywna i uwzględnia różnorodne perspektywy.

Działania na rzecz rozwoju lokalnego: LGD NMZG będzie wspierało realizację projektów i inicjatyw lokalnych, które wpisują się w strategię rozwoju lokalnego. LGD dostarczy wsparcie merytoryczne, finansowe oraz organizacyjne w celu umożliwienia realizacji tych inicjatyw.

Partnerstwo i koordynacja działań: LGD NMZG pełnić będzie rolę koordynatora działań lokalnych, integrując różne podmioty i inicjatywy w celu efektywnego wykorzystania zasobów i osiągnięcia synergii. LGD NMZG dążyć będzie do partnerstwa z samorządami lokalnymi, organizacjami pozarządowymi, przedsiębiorcami, instytucjami edukacyjnymi i innymi podmiotami w celu wspólnego działania na rzecz rozwoju lokalnego.

Wspieranie inicjatyw lokalnych przez LGD NMZG ma na celu wzmocnienie lokalnej społeczności, pobudzenie lokalnej gospodarki, poprawę jakości życia mieszkańców i stworzenie warunków do zrównoważonego rozwoju obszaru sołectw dzielnicy Nowe Miasto Zielona Góra.

Rozdział V. Spójność, komplementarność i synergia

Zgodność i komplementarność LSR NMZG z dokumentami strategicznymi

Strategia jest opracowana w oparciu o właściwe dokumenty, w szczególności:

- ✓ dokumenty krajowe, tj. Strategię Odpowiedzialnego Rozwoju 2030 oraz Krajową Strategię Rozwoju Regionalnego 2030,
- ✓ dokumenty na szczeblu regionalnym, tj. Strategię Rozwoju Województwa Lubuskiego 2030 oraz Program Fundusze Europejskie dla Lubuskiego 2021-2027
- ✓ dokumenty na szczeblu ponadlokalnym, tj. Strategię Rozwoju Ponadlokalnego Zielonogórsko-Nowosolskiego Obszaru Funkcjonalnego¹,
- ✓ dokumenty na szczeblu lokalnym, tj. Strategię Rozwoju Miasta Zielona Góra 2023-2030, oraz jest zgodna z kierunkiem działań oraz celami określonymi w Strategii Rozwoju Województwa Lubuskiego 2030. W odniesieniu do gospodarki, społeczeństwa, przestrzeni i zarządzania regionem pokrywają się zasadnicze elementy strategii, takie jak wizja, cele strategiczne i kierunki interwencji.

Sprecyzowane w LSR NMZG cel i przedsięwzięcia są spójne ze specyfiką obszaru działania LGD NMZG.

Zapisy LSR NMZG zapewniają zgodność interwencji z Programem Regionalnym – FEWL 2021-2027 – EFS+. Powiązania z wybranymi do analizy najważniejszymi dokumentami strategicznymi zostały opisane w poniższej tabeli.

Tabela 7 Spójność LSR NMZG ze SRWL 2030

Lp.	Cel LSR LGD NMZG 2023-2027	Strategia Rozwoju Województwa Lubuskiego 2030			
		CEL 1 Inteligentna, zielona gospodarka regionalna	CEL 2 Region silny w wymiarze społecznym oraz bliski obywatelowi	CEL 3 Integracja przestrzenna regionu	CEL 4 Region atrakcyjny, efektywnie zarządzany i otwarty na współpracę

¹ Projekt dokumentu upubliczniony w ramach prowadzenia konsultacji społecznych procedury OOS (sierpień 2023 r.).

1.	<p>CEL 1 Wsparcie aktywizacji społecznej i rozwój społeczności lokalnych</p>	<p>CO 1.3 Wysoka jakość kształcenia oraz jego powiązanie z regionalnym rynkiem pracy KI -F: Promowanie, upowszechnianie kształcenia ustawicznego oraz poprawa jego efektywności: • motywowanie młodzieży i dorosłych do systematycznego podnoszenia poziomu wykształcenia i doskonalenia m.in. znajomości języków obcych, kompetencji cyfrowych oraz kompetencji społecznych, • wspieranie nabycia nowych lub podniesienia już posiadanych kompetencji przydatnych i pożądaných na rynku pracy, • wspieranie efektywnej współpracy instytucji sektora edukacji i szkoleń z przedsiębiorcami</p>	<p>CO 2.1.: Wzrost dostępności i efektywności kształcenia oraz wychowania przedszkolnego i opieki nad najmłodszymi dziećmi CO 2.4: Zapewnienie bogatej oferty kulturalnej oraz ochrona i promocja dziedzictwa kulturowego CO 2.2:- Promocja włączenia społeczno-zawodowego oraz kompleksowe wsparcie seniorów CO 2.4- Wspieranie rozwoju społeczeństwa obywatelskiego i poczucia tożsamości regionalnej CO 2.5- Rozbudowa oraz modernizacja infrastruktury sportowej i rekreacyjnej, a także upowszechnianie i promocja sportu</p>	<p>CO 3.4- Ochrona środowiska przyrodniczego, w tym przeciwdziałanie negatywnym skutkom zmian klimatu KI-H: Inicjowanie, realizacja i promocja działań z zakresu kształtowania postaw proekologicznych</p>	<p>CO 4.1: Atrakcyjny wizerunek i rozpoznawalna marka województwa KI D: Kreowanie polityki młodzieżowej. CO 4.5- Rozwój e-usług i kompetencji cyfrowych społeczeństwa KI F:Wspieranie edukacji cyfrowej dzieci i młodzieży, w szczególności w zakresie programowania K I E: Budowanie kompetencji cyfrowych w społeczeństwie</p>
----	--	---	--	---	---

Lp.	CEL LSR LGD NMZG 2023-2027	Program Fundusze Europejskie dla Lubuskiego 2021-2027
1	Wsparcie aktywizacji społecznej i rozwój	<p>Priorytet 7 Fundusze europejskie na rozwój lokalny kierowany przez społeczność</p> <p>Priorytet 7 Fundusze europejskie na rozwój lokalny kierowany przez społeczność</p>

społeczności lokalnych	<p>Cel szczegółowy- 4f wspieranie równego dostępu do dobrej jakości, włączającego kształcenia i szkolenia oraz możliwości ich ukończenia, w szczególności w odniesieniu do grup w niekorzystnej sytuacji, od wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem przez ogólne i zawodowe kształcenie i szkolenie, po szkolnictwo wyższe, a także kształcenie i uczenie się dorosłych, w tym ułatwianie mobilności edukacyjnej dla wszystkich i dostępności dla osób z niepełnosprawnościami</p> <p>Cel szczegółowy-4g wspieranie uczenia się przez całe życie, w szczególności elastycznych możliwości podnoszenia i zmiany kwalifikacji dla wszystkich, z uwzględnieniem umiejętności w zakresie przedsiębiorczości i kompetencji cyfrowych, lepsze przewidywanie zmian i zapotrzebowania na nowe umiejętności na podstawie potrzeb rynku pracy, ułatwianie zmian ścieżki kariery zawodowej i wspieranie mobilności zawodowej</p> <p>Cel szczegółowy-4 I wspieranie integracji społecznej osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, w tym osób najbardziej potrzebujących i dzieci</p> <p>Powiązanie komplementarne dotyczy również innych priorytetów współfinansowanych ze środków EFS+:</p> <p>Priorytet 6 Fundusze Europejskie na wsparcie obywateli</p> <p>Cs. 4h- wspieranie aktywnego włączenia społecznego w celu promowania równości szans, niedyskryminacji i aktywnego uczestnictwa, oraz zwiększanie zdolności do zatrudnienia, w szczególności grup w niekorzystnej sytuacji</p> <p>Priorytet 8. Fundusze Europejskie dla lokalnego Lubuskiego</p> <p>Cs i- Wspieranie zintegrowanego i sprzyjającego włączeniu społecznemu rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, kultury, dziedzictwa naturalnego, zrównoważonej turystyki i bezpieczeństwa na obszarach miejskich</p>
------------------------	--

Lp.	Cel LSR LGD NMZG 2023-2027	Strategia Rozwoju Ponadlokalnego Zielonogórsko-Nowosolskiego Obszaru Funkcjonalnego 2021-2030 (projekt)
1	CEL 1 Wsparcie aktywizacji społecznej i rozwój społeczności lokalnych	<p>Cel strategiczny 4 Rozwój i podnoszenie jakości usług publicznych</p> <p>KD 4.2- Rozwój sektora edukacji, kształcenia zawodowego oraz zwiększanie dostępności i jakości usług wychowania przedszkolnego i opieki żłobkowej</p> <p>KD 4.3- Poprawa jakości i dostępności oferty kulturalno-rozrywkowej i infrastruktury sportowo-rekreacyjnej</p> <p>Cel strategiczny 5- Rozwój i podnoszenie jakości usług społecznych</p> <p>KD 5.2- Rozwój „srebrnej gospodarki”</p> <p>KD 5.4- Wzmacnianie kapitału społecznego</p>

Lp.	Cel LSR LGD NMZG 2023-2027	Strategia Rozwoju Miasta Zielona Góra na lata 2023-2030
-----	----------------------------	---

1	CEL 1 Wsparcie aktywizacji społecznej i rozwój społeczności lokalnych	Cel strategiczny 2: Wspólne miasto Cel operacyjny: Miasto atrakcyjne dla młodych Cel operacyjny 2.2: Dobre miejsce dla seniorów Cel operacyjny 2.6: Zarządzamy razem-nic o nas bez nas Cel strategiczny 1: Miasto wyraziste Cel operacyjny 1.3: Budujemy sieć powiązań Cel operacyjny 1.4: Niech nas zobaczą
---	--	--

Źródło: opracowanie własne

Cele i przedsięwzięcia LSR LGD NMZG wpisują się i realizują cele określone w programie Fundusze Europejskie dla Województwa Lubuskiego na lata 2021-2027-Priorytet 7. Dzięki spójności dokumentów wykazanych na poziomie celów, działania podejmowane przez LGD NMZG mają charakter uzupełniający u synergiczny do działań zaplanowanych i realizowanych na innych szczeblach planowania strategicznego. Dzięki temu LSR jest mocniej związane z polityką rozwoju regionu i działaniami rozwojowymi miasta czy Stowarzyszenia Lubuskie Trójmiasto, które jest właścicielem opracowywanej Strategii Rozwoju Ponadlokalnego Zielonogórsko-Nowosolskiego Obszaru Funkcjonalnego i stowarzysza 8 gmin. Korzyści wynikające z tych powiązań są szczególnie istotne dla oczekiwanych rezultatów zaplanowanego wsparcia w LSR. Korzyści te dotyczą głównie obszarów objętych interwencją celów szczegółowych 4f oraz 4h. Komplementarnie do nich przedsięwzięcia zostały zaplanowane w LSR (P 1.1 oraz 1.2.).

Szczególne korzyści synergii to powiązanie celów LSR z celami Strategii Rozwoju Ponadlokalnego ZNOF, ponieważ obszar LGD NMZG to część Miasta Zielona Góra, które jest rdzeniem Zielonogórsko-Nowosolskiego Obszaru Funkcjonalnego, do którego należą gminy należące do innych LGD na terenie regionu lubuskiego, tj. LGD Między Odrą a Bobrem (Sulechów, Czerwieńsk, Zabór, Świdnica, Nowogród Bobrzański) oraz LGD Kraina Lasów i Jezior (Otyń). Oba towarzyszenia również przygotowały własne LSR na lata 2021-2027 realizujące m.in. cele określone w FEWL 2021-2027 współfinansowane ze środków EFS+. Dzięki temu wsparcie na obszarze funkcjonalnym Miasta Zielona Góra jest kompleksowe i wzajemnie się uzupełniające, co wzmocni efekt końcowy i wpłynie na poziom osiągnięcia zamierzonych rezultatów.

LSR LGD NZG jest strategią monofundusową, współfinansowaną ze środków EFS+ w ramach Programu FEWL 2021-2027, który wprowadza zakres działania terytorialnego wymiary wsparcia określanego jako Rozwój Lokalny Kierowany przez Społeczność (RLKS). Wsparcie kierowane jest na obszary problemowe ściśle określone terytorialnie (w tym przypadku Dzielnica Nowe Miasto w Zielonej Górze). W ramach FEWL w przypadku RLKS określono sposób realizacji celów w formie projektów grantowych. Jest to optymalna forma wsparcia sposób realizacji wsparcia, ze względu na stosunkowo łatwą formę.

Wsparcie określone w ramach LSR LGD NMZG jest uzupełnieniem dla innych możliwych źródeł finansowania dla potencjalnych Beneficjentów, w tym instytucjonalnych. W ten sposób możliwe jest szerokie łączenie źródeł finansowania oraz narzędzi wsparcia, które razem tworzą synergiczny system działań lokalnej społeczności i jej poszczególnych członków ze względu na ich potrzeby.

Przedsięwzięcia 1.1., 1.2., 1.3 zaplanowane do realizacji w ramach Celu 1, mogą zostać sfinansowane również z programów takich jak:

- ✓ Rządowy Programu NOWEFIO na lata 2021-2030 skierowany do organizacji pozarządowych (w ramach Priorytetu 1 LGD może ubiegać się o role regionalnego operatora środków dla innych organizacji i grup nieformalnych w ramach mechanizmu regrantingu; w ramach pozostałych priorytetów może ubiegać się o wsparcie na inicjatyw społeczne na rzecz lokalnej społeczności w ramach szerokiego katalogu obszarów pożytku publicznego- P.1.1., 1.2.,P.1.3).

- ✓ „Korpus Solidarności – Rządowy Program Wspierania i Rozwoju Wolontariatu Systematycznego na lata 2018–2030” (P.1.3)
- ✓ „Program Wspierania Rozwoju Uniwersytetów Ludowych na lata 2020-2030” (P 1.2, P1.3.)
- ✓ Rządowy Program-Fundusz Młodzieżowy (P. 1.1.,P 1.3.)
- ✓ INTERREG VA PL-BB na lata 2021-2027 (P.1.1., P 1.2., P 1.3.)
- ✓ Programy grantowe udostępniane przez Fundacje, np. Fundacja KGHM, Fundacja im. Batorego, itp. (P 1.1., P 1.2., P.1.3.)
- ✓ Środki budżetu województwa lubuskiego w ramach obszarów pożytku publicznego uruchamiane w każdym roku (P 1.1., 1.2., P 1.3.)

Podjęcie przyjęte w LSR jest najbardziej optymalnym rozwiązaniem, ze względu na jego partycypacyjny charakter, aktywizujący, bardziej bezpośredni, wymagający zaangażowania oddolnego, który daje możliwość realizacji działań poza schematami rozwiązaniami instytucjonalnymi, np. w placówkach edukacyjnych. Wszystkie zaplanowane przedsięwzięcia wzajemnie się uzupełniają. Wszystkie służą jednemu celowi, wykorzystują różne narzędzia i rozwiązania w zakresie edukacji, kultury, integracji społecznej. Dzięki przyjętej synergii przedsięwzięć efekt końcowy zostanie wzmocniony, a cel osiągnięty z sukcesem.

W ramach realizacji LSR planuje się optymalny sposób wdrażania zaplanowanych przedsięwzięć, czyli nabory dotyczące wszystkich zakresów tematycznych przypisanych do poszczególnych przedsięwzięć. Innym rozwiązaniem jest zaplanowanie naborów w taki sposób, aby tematycznie następowały po sobie, bez zbyt długich przerw. LSR finansowana jest ze środków EFS+, w ramach FEWL 2021-2027, który przewiduje jedynie procedurę grantową.

Opis sposobu integrowania sektorów, partnerów i zasobów

Integrowanie mieszkańców, stowarzyszeń i firm w społeczności jest ważnym aspektem budowania silnego i zrównoważonego społeczeństwa, a w ramach LSR NMZG zaplanowane są działania:

- ✓ Spotkania społeczne: Organizowanie regularnych spotkań społeczności, na których mieszkańcy, stowarzyszenia i przedsiębiorstwa mogą spotkać się, wymieniać pomysły, obawy i cele. Takie spotkania odbywać się będą na poziomie lokalnym, dzielnicowym i miejskim.
- ✓ Programy wolontariackie: Zachęcanie mieszkańców, stowarzyszeń i firm do udziału w programach wolontariackich, które służą lokalnej społeczności. Wspólne działania, takie jak sprzątanie terenów publicznych, organizacja imprez charytatywnych czy akcje edukacyjne, mogą sprzyjać integracji i wzmocnieniu więzi między różnymi grupami.
- ✓ Wspólne projekty i inicjatywy społeczne, edukacyjne, kulturalne, sportowe: Zachęcanie mieszkańców, stowarzyszeń i firm do wspólnych projektów i inicjatyw, które przynoszą korzyści dla społeczności.
- ✓ Platformy online: Utworzenie platform online, takich jak fora dyskusyjne, grupy społecznościowe czy portale informacyjne, gdzie mieszkańcy, stowarzyszenia i firmy mogą dzielić się informacjami, poglądami i zasobami. To pozwala na łatwiejszą komunikację i współpracę między różnymi grupami społeczności.
- ✓ Warsztaty i szkolenia: Organizowanie warsztatów i szkoleń dla mieszkańców, stowarzyszeń i firm, które promują wzajemne zrozumienie i wymianę wiedzy. Tematy takie jak przywództwo społeczne, umiejętności interpersonalne, zarządzanie projektem czy przedsiębiorczość mogą pomóc w budowaniu więzi i wspólnym rozwoju.
- ✓ Kampanie informacyjne: Przeprowadzanie kampanii informacyjnych na temat istotnych spraw społecznych i problemów dotyczących społeczności. Wspólne działania mające na celu zwiększenie świadomości i wiedzy mogą sprzyjać zrozumieniu różnorodności perspektyw i potrzeb różnych grup.

Partnerstwa międzysektorowe: Nawiązywanie partnerstw międzysektorowych, które angażują mieszkańców, stowarzyszenia i firmy w rozwiązywanie wspólnych problemów i osiąganie wspólnych

celów. Ważne jest, aby dążyć do aktywnego i uczestniczącego zaangażowania wszystkich stron oraz stworzyć otwarte i wspierające środowisko, w którym każdy ma możliwość włączenia się, wyrażenia swoich opinii i wniesienia wkładu w rozwój społeczności.

Rozdział VI. Cele i wskaźniki

Opis wyznaczonych celów i przedsięwzięć

Zdefiniowanie celów i wskaźników LSR NMZG przeprowadzone zostało metodami partycypacyjnymi (otwarte spotkania informacyjno-konsultacyjne, warsztaty), z wykorzystaniem danych pochodzących ze statystyki publicznej oraz wyników badań społecznych.

W konsekwencji dokonanej analizy problemów i przewag konkurencyjnych, sformułowano kluczowe obszary zainteresowań i potrzeb mieszkańców. Proces ten umożliwił określenie celu LSR NMZG, oraz przedsięwzięć, które zostały następnie skonsultowane z mieszkańcami i uwzględnione w LSR NMZG.

W kontekście planowanych działań w ramach LSR NMZG kluczowym założeniem jest odpowiedź na problemy niewystarczającej integracji społecznej, kulturalnej, edukacyjnej oraz niewystarczających w tym zakresie działań aktywizujących lokalną społeczność, której potencjał jest niski i nie pozwala na szeroki zakres działań. Dodatkowo istotnym problemem jest niska popularność idei uczenia się przez całe życie, stałe podnoszenie kompetencji, dostosowywanie ich do potrzeb rynku. W związku z tym zostały sformułowany następujący cel w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego Plus (EFS+) (w ramach Programu: Fundusze Europejskie dla Lubuskiego 2021-2027):

Wsparcie aktywizacji społecznej i rozwój społeczności lokalnych

Cel i przypisane mu przedsięwzięcia zostały określone na podstawie przeprowadzonej diagnozy, w tym analizy problemów i potrzeb. Sposób realizacji celu oraz przedsięwzięć jest również powiązany z wynikami przeprowadzonych badań ankietowych.

Tabela 8 Powiązanie celu i przedsięwzięć z analizą problemów i potrzeb (SWOT)

Cel	Przedsięwzięcie	Analiza SWOT-elementy
<p>Cel 1 Wsparcie aktywizacji społecznej i rozwój społeczności lokalnych</p>	<p>P.1.1 Placówki edukacyjne -ośrodki kultury i aktywizacji lokalnej</p>	<p>Slabe strony:</p> <ul style="list-style-type: none"> •Brak oferty edukacyjnej dla młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych i o niskim kapitale kulturowym • Brak konkurencyjnej oferty kulturalnej, edukacyjnej i aktywizującej w Dzielnicy Nowe Miasto w stosunku do Centrum Miasta (wszystkie najważniejsze instytucje kultury i edukacji zlokalizowane są poza Dzielnicą Nowe Miasto) •Niskie wskaźniki uczestnictwa w kulturze (na terenie Dzielnicy Nowe Miasto) i brak potrzeby uczestnictwa w kulturze, ale także nierówny dostęp i nierówne nasycenie usługami kulturalnymi poszczególnych dzielnic (uprzywilejowana pozycja Centrum Zielonej Góry) •Ograniczony dostęp dzieci i młodzieży ze środowisk zagrożonych wykluczeniem do podmiotów edukacyjnych i wspierających rozwój, brak świetlic wspierających zaspokajanie potrzeb socjalnych, i edukacyjnych dzieci z rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym •Brak skutecznych działań/inicjatyw/aktywizacji dla dzieci i młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych/zagrożonych wykluczeniem społecznym na obszarze Dzielnicy Nowe Miasto poprzez kulturę, edukację, sport, rekreację oraz słaba oferta zajęć sportowych dla osób niepełnosprawnych, mała oferta zajęć integracyjnych sportowych dla dzieci ich rodziców •Niska aktywność społeczna seniorów •Niedopasowane do potrzeb seniorów i osób niepełnosprawnych usługi publiczne i infrastruktura • Brak oferty aktywizacyjnej i integrującej w formacie międzypokoleniowym lub jej realizacja w ograniczonym zakresie i formach <p>Mocne strony:</p> <ul style="list-style-type: none"> •Aktywne stowarzyszenia posiadający potencjał do aktywizacji i integracji lokalnej społeczności • Optymalna sieć placówek przedszkolnych na obszarze Dzielnicy Nowe Miasto pozwalająca na włączenie ich do działań kulturalnych i społecznych dla lokalnej społeczności •Tradycja spotkań z sąsiadami- wspólne celebrowanie uroczystości-jako potencjał do rozwijania działań aktywizujących lokalną społeczność, w tym grupy defaworyzowane, osoby zagrożone wykluczeniem społecznym <p>Szanse:</p>

- Wsparcie rozwoju obszarów wskazywanych przez młodzież jako najmniej zachęcające do wyjazdu z Zielonej Góry, w tym działań w zakresie kultury, edukacji, rekreacji, integracji, rozwijania pasji, zainteresowania, talentów, itp.
- Dostępność środków finansowych z zewnętrznych źródeł (budżet UE, programy rządowe) na działania wspierające aktywizację i integrację lokalnych społeczności
- Wzrost kapitału społecznego i postaw prospołecznych, wzrost kompetencji obywatelskich
- Przepisy prawa uwzględniające istotną rolę partycypacji społecznej, co pozwala na włączenie mieszkańców do współpracy w zakresie kształtowania ich najbliższego otoczenia

Zagrożenia:

- Postrzeganie problemu wykluczenia społecznego jako niekorzystanego zjawiska społecznego (patologii społecznej) i obszaru zaangażowania instytucji pomocy społecznej i wybranych organizacji pozarządowych (działających w tym obszarze).
- Brak realnych „zachęt” dla obywateli/mieszkańców/firm do działania na rzecz kwestii społecznych oraz aktywności i partycypacji (np. w formie biurokracji)

Słabe strony:

- Wyraźna tendencja do zwiększanie się udziału osób w wieku poprodukcyjnym kosztem grupy produkcyjnej stwarza zagrożenia dla dalszych możliwości rozwojowych obszaru.
- Udział osób w wieku produkcyjnym znajduje się w trendzie spadkowym.
- Ubytek siły roboczej na rynku pracy wynika z braku zastępowania pokoleń na rynku pracy.
- Bardzo duże zapotrzebowanie rynku pracy stawia zasób siły roboczej jako jeden z najważniejszych czynników które mogą stać się ograniczeniem rozwoju miasta.
- Niska skłonność mieszkańców do podnoszenia posiadanych lub uzyskiwania nowych kwalifikacji (uczenie się przez całe życie)
- Wysoka skłonność absolwentów zielonogórskich szkół do wiązania swojej przyszłości z wyjazdem z miasta związana z niską oceną swoich szans zawodowych i warunków życia.
- Niska ocena szans absolwentów na zatrudnienie w odniesieniu do ośrodków konkurencyjnych
- Wysoki odsetek bezrobocia wśród absolwentów szkół ponadpodstawowych pomimo inwestycji w modernizację szkolnictwa zawodowego
- Niski poziom aktywności zawodowej osób niepełnosprawnych: niższe kwalifikacje na rynku pracy

Mocne strony:

- Funkcjonowanie LGD w ramach dużego i silnego regionalnego ośrodka rozwoju
- Wysoka jakość edukacji na poziomie podstawowym i ponadpodstawowym
- Aktywne stwarzania posiadający potencjał do aktywizacji i integracji lokalnej społeczności

Lokalne kształcenie dorosłych

- Rozpoczęły proces modernizacji kształcenia zawodowego w mieście i całym obszarze funkcjonalnym jako szansa na wzmocnienie powiązań funkcjonalnych i wzmocnienie rynku pracy
- Na terenie Dzielnicy Nowe Miasto (Nowy Kisielin) funkcjonuje największa spółka Uniwersytetu Zielonogórskiego -Park-Naukowo-Technologiczny, posiadający potencjał do współpracy w zakresie promowania i realizacji idei uczenia się przez całe życie (UZ/PNT była partnerem miasta Zielona Góra w projektach edukacyjnych, skierowanych do szkół podstawowych i ponadpodstawowych, jest też Partnerem miasta w projektach dot. Branżowych Centrów Umiejętności-których działaniem odzwierciedla idee uczenia się przez całe życie); w Nowym Kisielinie działa również Stowarzyszenie Polska Izba Rozwoju Elektromobilności-Institucja Otoczenia Biznesu, organizacja z doświadczeniem szkoleniowym osób dorosłych
- Na terenie Dzielnicy Nowe Miasto funkcjonuje Aeroklub Ziemi Lubuskiej (Przylep), partner miasta w realizacji wielu projektów edukacyjnych i społecznych (w tym w zakresie integracji zawodowej osób zagrożonych i/lub wykluczonych społecznie)

Szanse:

- Poprawa jakości i poszerzenie możliwości kształcenia na najbliższej uczelni- Uniwersytecie Zielonogórskim
- Uaktywnienie zawodowe imigrantów i uchodźców
- Zwiększenie aktywności zawodowej seniorów (potrzebują oni przystępnych i przyjaznych form kształcenia oraz nabywania nowych umiejętności i kompetencji potrzebnych i użytecznych na rynku pracy)
- Stworzenie warunków uchodźcom do pozostania na stałe w Zielonej Górze dzięki skutecznej integracji zawodowej i społecznej

Zagrożenia:

- Pogorszenie się sytuacji gospodarczej kraju
- Narastająca inflacja i niepewność co do perspektyw rozwoju gospodarczego
- Słabość rynku pracy długoterminowo zagraża rozwojowi miasta
- Zewnętrzne zagrożenia gospodarcze i ogólna dekoniunktura spowodują odpływ inwestorów i wzrost bezrobocia w dominujących tradycyjnych sektorach gospodarki
- Postępowanie problemu wykluczenia społecznego jako niekorzystanego zjawiska społecznego (patologii społecznej) i obszaru zaangażowania instytucji pomocy społecznej i wybranych organizacji pozarządowych (działających w tym obszarze).

Stabe strony:

- Potrzeba dostosowania wszystkich usług publicznych do potrzeb seniorów, w tym, zbliżanie usług do miejsca zamieszkania seniorów, szczególnie poza Centrum Zielonej Góry
- Zwiększenie wydatków z tytułu większego zapotrzebowania i wyższej jakości oczekiwanych usług.
- Brak włączenia mieszkańców w system planowania i kreowania usług społecznych, np. w przypadku potrzeb seniorów dzieci i młodzieży

P.3.1. Inicjatywy na rzecz lokalnej aktywności i integracji społecznej w tym pikniki sąsiedzkie,

zajęcia podwórkowe,
warsztaty świetlicowe

- Niska skuteczność i fasadowość ciał/organów opiniotwórczo-doradczych
  - Organizacje pozarządowe zarejestrowane i działające na terenie Dzielnicy Nowe Miasto stanowią niewiele ponad 7 % wszystkich działających w mieście Zielona Góra organizacji
  - Brak systemowego wsparcia dla sektora pozarządowego
  - Brak konkurencyjnej oferty kulturalnej, edukacyjnej i aktywizującej w Dzielnicy Nowe Miasto w stosunku do Centrum Miasta (wszystkie najważniejsze instytucje kultury i edukacji zlokalizowane są poza Dzielnicą Nowe Miasto)
  - Niskie wskaźniki uczestnictwa w kulturze (na terenie Dzielnicy Nowe Miasto) i brak potrzeby uczestnictwa w kulturze, ale także nierówny dostęp i nierówne nasycenie usługami kulturalnymi poszczególnych dzielnic (uprzywilejowana pozycja Centrum Zielonej Góry)
  - Niewykorzystany potencjał sektora pozarządowego w zakresie usług opiekuńczych i zlecania zadań publicznych dla organizacji społecznych w tym zakresie
  - Brak miejsc rekreacji, spotkań, rozwoju, zgodnych z potrzebami młodzieży
  - Brak odpowiedniej liczby miejsc integracji seniorów w miejscach ich zamieszkania
  - Niska aktywność społeczna seniorów
  - Niedopasowane do potrzeb seniorów i osób niepełnosprawnych usługi publiczne i infrastruktura
  - Ograniczony dostęp dzieci i młodzieży ze środowisk zagrożonych wykluczeniem do podmiotów edukacyjnych i wspierających rozwój, brak świetlic wspierających zaspokajanie potrzeb socjalnych, i edukacyjnych dzieci z rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym
  - Brak oferty edukacyjnej dla młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych i o niskim kapitale kulturowym
  - Nierównomierne rozmieszczenie infrastruktury sportowej i rekreacyjnej w mieście oraz niski stopień wykorzystania infrastruktury sportowej szkół w godzinach popołudniowych do organizacji otwartych dla mieszkańców zajęć sportowych i rekreacyjnych
- Mocne strony:**
- Dobrze rozwinięta infrastruktura sportowej oraz rekreacyjna na terenie LGD – dostęp do infrastruktury całego miasta Zielona Góra
  - Aktywne stowarzyszenia posiadający potencjał do aktywizacji i integracji lokalnej społeczności
  - Tradycja spotkań z sąsiadami- wspólne celebrowanie uroczystości-jako potencjał do rozwijania działań aktywizujących lokalną społeczność, w tym grupy defaworyzowane, osoby zagrożone wykluczeniem społecznym
  - Szeroki zakres dostępnych narzędzi partycypacji społecznej w mieście
  - Uregulowany sposób i zasady prowadzenia konsultacji społecznych
- Szanse:**

- Wsparcie rozwoju obszarów wskazywanych przez młodzież jako najsilniej zachęcające do wyjazdu z Zielonej Góry, w tym działań w zakresie kultury, edukacji, rekreacji, integracji, rozwijania pasji, zainteresowania, talentów, itp.
- Dostępność środków finansowych z zewnętrznych źródeł (budżet UE, programy rządowe) na działania wspierające aktywizację i integrację lokalnych społeczności
- Wzrost kapitału społecznego i postaw prospołecznych, wzrost kompetencji obywatelskich
- Przepisy prawa uwzględniające istotną rolę partycypacji społecznej, co pozwala na włączenie mieszkańców do współpracy w zakresie kształtowania ich najbliższego otoczenia

Zagrożenia:

- Pogorszenie się sytuacji gospodarczej kraju
- Narastająca inflacja i niepewność co do perspektyw rozwoju gospodarczego
- Postrzeganie problemu wykluczenia społecznego jako niekorzystanego zjawiska społecznego (patologii społecznej) i obszaru zaangażowania instytucji pomocy społecznej i wybranych organizacji pozarządowych (działających w tym obszarze).
- Brak realnych „zachęt” dla obywateli/mieszkańców/firm do działania na rzecz kwestii społecznych oraz aktywności i partycypacji (np. w formie biurokracji)

Źródło: opracowanie własne

Cel i przedsięwzięcia sformułowano w taki sposób, aby odzwierciedlały stan docelowy, do którego dąży społeczność Zielonogórskiego LGD, oraz by były one zgodne z FEWL 2021-2027 EFS +

Tabela 9 Cele i przedsięwzięcia LSR ze wskazaniem grup docelowych oraz sposobu ich realizacji

Przedsięwzięcia w ramach celu 1 LSR	Grupy docelowe	Sposób realizacji (konkurs, projekt grantowy, operacja własna, animacja itp.)
C.1 Wsparcie aktywizacji społecznej i rozwój społeczności lokalnych		
P.1.1 Placówki edukacyjne -ośrodki kultury i aktywizacji lokalnej	wszyscy mieszkańcy obszaru działania LGD	Projekty grantowe dla: <ul style="list-style-type: none"> - JST (jednostki samorządu terytorialnego) oraz ich związki i stowarzyszenia - Organizacje non profit - Przedsiębiorstwa-MMŚP, w tym osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą, a także ich związki, stowarzyszenia - Szkoły, przedszkola i placówki w rozumieniu ustawy o systemie oświaty, także ich organy prowadzące - Osoby fizyczne prowadzące działalność oświatową na podstawie odrębnych przepisów - uczelnie wyższe oraz ich spółki - Podmioty ekonomii społecznej
P. 2.1. Lokalne kształcenie dorosłych	Dorośli mieszkańcy o niskich kwalifikacjach, zagrożeni degradacją lub wykluczeniem z rynku pracy pochodzący z obszaru LGD	Projekty grantowe dla: <ul style="list-style-type: none"> - JST (jednostki samorządu terytorialnego) oraz ich związki i stowarzyszenia, organizacje nono profit - Organizacje pozarządowe - Przedsiębiorstwa-MMŚP, w tym osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą, a także ich związki, stowarzyszenia - Szkoły, i placówki w rozumieniu ustawy o systemie oświaty, także ich organy prowadzące - Osoby fizyczne prowadzące działalność oświatową na podstawie odrębnych przepisów - uczelnie wyższe oraz ich spółki - Podmioty ekonomii społecznej
P.3.1. Inicjatywy na rzecz lokalnej aktywności i integracji społecznej w tym pikniki sąsiedzkie, zajęcia podwórkowe, warsztaty świetlicowe	Mieszkańcy wykluczeni społecznie lub zagrożeni wykluczeniem społecznym	projekty grantowe dla: Projekty grantowe skierowane do podmiotów tj.: <ul style="list-style-type: none"> - LGD, - jednostki samorządu terytorialnego (JST), ich

oraz dzieci
pochodzące
z obszaru
działania
LGD

związki oraz stowarzyszenia, organizacje
non profit,
spółki komunalne,
- jednostki organizacyjne JST,
- organizacje pozarządowe,
- podmioty ekonomii społecznej,
- związki zawodowe,
- organizacje pracodawców,
- organizacje społeczno-zawodowe rolników,
- kościoły i związki wyznaniowe

Źródło: opracowanie własne

Sposób realizacji celu i przedsięwzięć zaplanowanych w Lokalnej Strategii Rozwoju w ramach EFS+:

Cel 1 (cs:4f, 4g,4 I w ramach FEWL 2021-2027):

Wsparcie aktywizacji społecznej i rozwój społeczności lokalnych

Określony cel jest odzwierciedleniem analizy problemów i potrzeb Dzielnicy Nowe Miasto, która jest obszarem LSR. Dzielnica Nowe Miasto jest specyficzną jednostką urbanistyczną. Jest częścią miasta wojewódzkiego i była gminą wiejską, skupia kilkanaście sołectw. Integracja obu obszarów trwa. Dostęp do głównych instytucji kultury w mieście jest możliwy dzięki komunikacji publicznej, jednocześnie mieszkańcy, szczególnie ci starsi, oczekują zbliżenia usług publicznych i społecznych do swojego miejsca zamieszkania. Udział w kulturze, edukacji pozaformalnej dorosłych czy niepełnosprawnych, a także niskie zainteresowanie sprawami społecznymi lokalnej społeczności, jest niski w przypadku osób zagrożonych wykluczeniem społecznym lub wykluczonych. Oprócz bibliotek czy świetlic wiejskich, infrastruktura szkolna i przedszkolna jest obszarem do wykorzystania do działań aktywizacyjnych, zbliżających rodziców, opiekunów, mieszkańców do tych placówek, które również mogą być instytucjami działającymi w obszarze kultury. W tym przypadku kultura jest czynnikiem wysoce integrującym, pozwalającym na zaangażowanie rodzicom, opiekunom, sąsiadom, itp.. Dostęp do instytucji/placówek edukacyjnych, szkoleniowych czy doradczych dla osób dorosłych jest ograniczony na peryferiach miasta. Stworzenie dostępnej, dobrej jakościowo i dopasowanej do potrzeb, w tym seniorów czy osób w trudnej sytuacji na rynku pracy (wiek, stan zdrowia, płeć, wykształcenie) jest szansą na podniesienie kwalifikacji, kompetencji, uaktualnienie ich/podwyższenie lub zmianę. Integracji społeczna sprzyja integracji mieszkańców, sąsiadów, instytucji i placówek lokalnych, przedsiębiorców. Ich zbliżenie jest pożądanym efektem ponieważ pozytywnie wpływa na dobrostan, poczucie przynależności i tożsamości społecznej, na kompetencje obywatelskie, chęć zaangażowania w sprawy społeczne, sprawy miejscowości, najbliższego otoczenia, włączenia tych, którzy są izolowani lub wykluczeni z różnych powodów (wiek, płeć, sprawność, itp.).

Przedsięwzięcie 1.1

Placówki edukacyjne -ośrodki kultury i aktywizacji lokalnej

Realizacja celu i przedsięwzięcia nastąpi poprzez działania w zakresie edukacji, kultury, integracji społecznej, sportu i rekreacji, animacji prowadzonej w społeczności lokalnej, poprzez zwiększenie dostępności do wydarzeń kulturalnych (wyjazdy do filharmonii, teatru), zajęć w zakresie edukacji kulturalnej (zajęcia teatralne, muzyczne, plastyczne, itp.), zajęć promujących lokalną kulturę, zajęć rozwijających zainteresowania i pasje, talenty (np. kółka zainteresowań), działania w zakresie terapii artystyczno – zajęciowych, wystaw), itp. Wszystkie działania mają na celu zwiększenie poziomu integracji społecznej i aktywizacji lokalnej społeczności.

Przedsięwzięcie 1.2

Lokalne kształcenie dorosłych

Cel będzie realizowany poprzez wspieranie działań na rzecz kształcenia osób dorosłych, tj. organizację kursów/szkoleń/warsztatów/zajęć w zakresie podniesienia wiedzy, umiejętności oraz kompetencji m.in. cyfrowych niezbędnych do funkcjonowania i pracy a także pozwalających na przekwalifikowanie czy znalezienie nowej pracy. W ramach podejmowanych inicjatyw powstaną lokalne punkty wsparcia osób dorosłych, w tym służących aktywizacji osób starszych, o niskich kwalifikacjach czy osób z niepełnosprawnościami.

Przedsięwzięcie 1.3

Inicjatywy na rzecz lokalnej aktywności i integracji społecznej w tym pikniki sąsiedzkie, zajęcia podwórkowe, warsztaty świetlicowe.

Cel zostanie zrealizowany poprzez działania aktywizujące i integrujące lokalną społeczność, nakierowane na wzmocnienie kompetencji społecznych, zaradności, samodzielności i aktywności społecznej z udziałem środowiska lokalnego, tj. zajęcia prowadzone przez instytucje kultury i organizacje pozarządowe (biblioteki, filie Zielonogórskiego Ośrodka Kultury, świetlice sołeckie), wydarzenia o otwartym charakterze aktywizujące społeczność do wspólnego spędzania czasu (pikniki sąsiedzkie, zajęcia podwórkowe, wycieczki, warsztaty, spotkania, pokazy, zajęcia o charakterze sportowym i rekreacyjnym); zajęcia integrujące i aktywizujące dla seniorów, pozwalające im na rozwój pasji i zainteresowań. Aktywizacja i integracja społeczna pozwoli na zbudowanie potencjału lokalnej społeczności Dzielnicy Nowe Miasto w Zielonej Górze.

Źródła finansowania a cel i przedsięwzięcia LSR

Tabela 10 Cel i przedsięwzięcia oraz źródła ich finansowania

Lp.	Cel 1 Wsparcie aktywizacji społecznej i rozwój społeczności lokalnych	Źródło finansowania
1	P 1.1 1 Placówki edukacyjne -ośrodki kultury i aktywizacji lokalnej	EFS+/FEWL 2021-2027
2	P 1.2 Lokalne kształcenie dorosłych	
3	P 1.3 Inicjatywy na rzecz lokalnej aktywności i integracji społecznej w tym pikniki sąsiedzkie, zajęcia podwórkowe, warsztaty świetlicowe	

Źródło: opracowanie własne

Przedsięwzięcia w ramach LSR wraz ze wskazaniem sposobu ich realizacji i uzasadnieniem

Tabela 11 Opis przedsięwzięć wraz ze sposobem realizacji oraz uzasadnieniem

Cel	Przedsięwzięcie	Sposób realizacji/uzasadnienie/zakres
CEL 1 Wsparcie aktywizacji społecznej i rozwój społeczności lokalnych	1.1. 1 Placówki edukacyjne -ośrodki kultury i aktywizacji lokalnej	Projekty grantowe Uzasadnienie: Celem podejmowanych działań jest zwiększenie aktywności i partycypacji obywatelskiej w życiu publicznym i społecznym, integracja społeczności lokalnych poprzez tworzenie życia kulturalnego na obszarze Dzielnicy Nowe Miasto. Zarówno dzieci jak i dorośli potrzebują dostępu do kultury, w miejscu zamieszkania (sołectwa Dzielnicy Nowe Miasto), udziału w kulturze, która jest formą edukacji i aktywizacji życia społecznego, a jednocześnie ma funkcje integrujące społeczność, łączy tych, którzy w niej zazwyczaj nie uczestniczą z

powodu np. niepełnosprawności. Realizacja przedsięwzięcia wynika z potrzeby zbliżenia ich do mieszkańców Dzielnicy Nowe Miasto, z wykorzystaniem dostępnych zasobów (w tym infrastruktury) oraz zniwelowanie dysproporcji w dostępie do kultury spowodowanej wykluczeniem komunikacyjnym.

Zakres:

- działania w zakresie edukacji, kultury, integracji społecznej, sportu i rekreacji, animacji prowadzonej w społeczności lokalnej,
- zwiększenie dostępności do wydarzeń kulturalnych (wyjazdy do filharmonii, teatru),
- zajęcia w zakresie edukacji kulturalnej (zajęcia teatralne, muzyczne, plastyczne, itp.),
- zajęcia promujących lokalną kulturę (wystawy, spotkania autorskie, plenery artystyczne, warsztaty dla dzieci, młodzieży i dorosłych, dla rodzin, itp.),
- zajęcia rozwijające zainteresowania, pasje, talenty (np. kółka zainteresowań, sekcje artystyczne, itp.),
- działania w zakresie terapii artystyczno – zajęciowych, itp. Wszystkie działania mają na celu zwiększenie poziomu integracji społecznej i aktywizacji lokalnej społeczności.

1.2. Lokalne
Kształcenie dorosłych

Projekty grantowe

Uzasadnienie:

Celem Przedsięwzięcia jest zwiększenie aktywności w kształceniu ustawicznym, a także popularyzowanie i realizowanie idei uczenia się przez całe życie, wyrównanie dysproporcji w poziomie wykształcenia osób dorosłych, na obszarze Dzielnicy Nowe Miasto (to obszar byłej gminy wiejskiej Zielona Góra). Realizacja przedsięwzięcia jest szansą na nabycie nowych lub podniesienia posiadanych już

Kompetencji oraz zwiększenie szans na rynku pracy lub na zatrudnienie lub utrzymanie miejsca pracy, zmianę pracy.

Zakres:

- organizacja kursów/szkoleń/warsztatów/zajęć w zakresie podniesienia wiedzy, umiejętności oraz kompetencji m.in. cyfrowych niezbędnych do funkcjonowania i pracy a także pozwalających na przekwalifikowanie czy znalezienie nowej pracy.
- zajęcia dla seniorów w zakresie nowych kwalifikacji i umiejętności
- zajęcia dla osób z niepełnosprawnościami w zakresie nabycia nowych kompetencji
- utworzenie lokalnego/ych punktu/ów wsparcia dla osób dorosłych, w tym służących aktywizacji osób starszych, o niskich kwalifikacjach czy osób z niepełnosprawnościami, osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, w tym kobiet.

<p>3. Inicjatywy na rzecz lokalnej aktywności i integracji społecznej w tym pikniki sąsiedzkie, zajęcia podwórkowe, warsztaty świetlicowe</p>	<p>Projekty grantowe</p> <p>Uzasadnienie: Celem realizacji Przedsięwzięcia jest aktywizacja społeczna osób wykluczonych lub zagrożonych wykluczeniem społecznym (a także ich rodzin) oraz rozwój społeczności lokalnej Dzielnicy Nowe Miasto. Podejmowane działania mają przyczynić się do utrzymania lub utworzenia więzi społecznych, rodzinnych, sąsiedzkich poprzez czynny i aktywny udział w życiu lokalnej społeczności.</p> <p>Zakres: -zajęcia prowadzone przez instytucje kultury i organizacje pozarządowe (z wykorzystaniem infrastruktury biblioteki, filii Zielonogórskiego Ośrodka Kultury na terenie Dzielnicy Nowe Miasto: Stary Kisielin i Chynów, świetlic sołeckich, itp.), -wydarzenia o otwartym charakterze aktywizujące społeczność do wspólnego spędzania czasu (pikniki sąsiedzkie, zajęcia podwórkowe/zajęcia świetlicowe, wycieczki, warsztaty, spotkania, pokazy, festyny); - zajęcia integrujące i aktywizujące dla seniorów, pozwalające im na rozwój pasji i zainteresowań - zajęcia o charakterze sportowym i rekreacyjnym, itp.</p>
---	--

Źródło: opracowanie własne

Wskaźniki

Dla tak określonej logiki interwencji LSR NMZG zdefiniowano wskaźniki rezultatu i produktu jako miary sukcesu założonych celów oraz określono dla nich jednostki miary. Zostały one jasno dookreślone w Załączniku nr 2 do niniejszej Strategii – PLAN DZIAŁANIA.

W wyniku konsultacji zdecydowano także o konieczności silnego powiązania innowacyjności z przedsięwzięciami dotyczącymi społecznej aktywizacji. Dlatego też, na potrzeby LSR NMZG zdefiniowano innowacyjność jako:

„Wdrożenie nowego na danym obszarze lub znacząco udoskonalonego produktu, usługi, procesu, organizacji lub nowego sposobu wykorzystania lub zmobilizowania lokalnych zasobów przyrodniczych, historycznych, kulturowych czy społecznych”.

Wartości wskaźników przypisanych dla celów i przedsięwzięć zostały oszacowane w odniesieniu do wartości środków przypisanych na każdy z nich, z uwzględnieniem przewidywanej efektywności oraz racjonalności. Zostały one opisane w załączniku Plan Działania.

Plan działania jest ściśle powiązany z logiką realizacji LSR NMZG, gdyż poprzez założone terminy ogłaszania naborów, realizację projektów, pozwoli realizować cele wykorzystując przy tym środki finansowe ujęte w budżecie LSR NMZG. Sprawi, że na terenie objętym LSR NMZG znacząco poprawi się jakość życia społecznego. Harmonogram osiągnięcia wskaźników produktu i wykorzystania budżetu LSR NMZG jest racjonalny, gdyż został rozłożony w czasie równomiernie z uwzględnieniem potrzeb zdiagnozowanych podczas konsultacji. Budżet poszczególnych przedsięwzięć został podzielony proporcjonalnie do założonych wartości wskaźników w okresach planu działania. W planie działania ujęto również wskaźniki produktu mierzące postęp w realizacji przedsięwzięć, które pozwolą osiągnąć

zamierzone cele. Sprawia to, że budżet, cele i plan są ze sobą bezpośrednio powiązane. Ponadto plan działania zachowuje logikę interwencji celów i przedsięwzięć.

Tabela 12 Wskaźniki produktu oraz rezultatu określone dla celów i przedsięwzięć

Lp.	Przedsięwzięcie	Wskaźnik produktu FEWL 2021-2027 (EFS+)/wartość	Wskaźnik rezultatu FEWL 2021-2027 (EFS+)
CEL 1 Wsparcie aktywizacji społecznej i rozwój społeczności lokalnych			
1	CEL 1 1.1.Placówki edukacyjne - ośrodki kultury i aktywizacji lokalnej	Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego- 800 osób Wspierane strategie rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność- 1 szt	Liczba osób, które zakończyły udział w działaniach kulturalnych, aktywizacyjnych lub edukacyjnych-720 osób Liczba uczniów, którzy nabyli kwalifikacje po opuszczeniu programu- 332 osób
2	CEL 1 1.2.Lokalne Kształcenie dorosłych	Liczba osób dorosłych objętych wsparciem w zakresie umiejętności lub kompetencji podstawowych, realizowanym poza Bazą Usług Rozwojowych- 50 osób Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego- 50 osób Wspierane strategie rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność- 1 szt	Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu- 41
3	CEL 1 1.3.Inicjatywy na rzecz lokalnej aktywności i integracji społecznej w tym pikniki sąsiedzkie, zajęcia podwórkowe, warsztaty świetlicowe	Całkowita liczba osób objętych wsparciem- 500 osób Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego- 500 osób Wspierane strategie rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność 1 szt	Liczba osób, których sytuacja społeczna uległa poprawie po opuszczeniu programu- 428 osób

Źródło: opracowanie własne

Rozdział VII. Sposób wyboru i oceny operacji oraz sposób ustanawiania kryteriów wyboru

Charakterystyka wewnętrznej organizacji pracy LGD

Ogólna charakterystyka wewnętrznej organizacji pracy LGD

Wewnętrzna organizacja pracy LGD NMZG wynika z przyjętych rozwiązań statutowych. Statutowymi organami Lokalnej Grupy Działania są:

- Walne Zebranie Członków,
- Rada,
- Zarząd,
- Komisja Rewizyjna.

Statut LGD NMZG stanowi, że: Walne Zebranie Członków jest najwyższą władzą LGD NMZG. Rada jest organem decyzyjnym odpowiedzialnym za wybór operacji na poziomie lokalnym i zapewnienie że wybrane operacje są zgodne z Lokalną Strategią Rozwoju. Zarząd jest organem wykonawczym a Komisja Rewizyjna jest organem stałego nadzoru i kontroli działalności LGD NMZG.

Za organizację pracy LGD, w imieniu Zarządu, będzie odpowiadać Biuro LGD.

Dla sprawnego funkcjonowania LGD istotne jest by w organach Stowarzyszenia, a także w Biurze LGD zaangażowane były osoby o możliwie najwyższych kompetencjach i kwalifikacjach niezbędnych do prawidłowego wykonywania swoich zadań.

Przygotowanie i wdrażanie procedur wyboru operacji.

Rada i Zarząd LGD NMZG są odpowiedzialne za przygotowanie i wdrożenie narzędzi wdrażania LSR. Są to procedury i regulaminy wyboru operacji. Będą one służyć prawidłowej realizacji przez LGD zadań związanych z przyznawaniem, wypłatą i zwrotem pomocy. Należą do nich ogłoszenia o naborze wniosków o przyznanie pomocy, zaproszenia do złożenia wniosku o przyznanie pomocy, regulaminy naboru wniosków oraz procedur dotyczących przyznawania, wypłaty i zwrotu pomocy. Postanowienia regulaminu naboru wniosków i jego zmiany muszą być zgodne z przepisami obowiązującego prawa.

Wybór grantów, które mają być realizowane w ramach LSR, należy do wyłącznej kompetencji Rady i jest częścią procedury naboru wniosków oraz sposobach wyboru grantów przez LGD. Projekt grantowy jest operacją, w której beneficjent będący LGD udziela innym podmiotom wybranym przez siebie (grantobiorcom), grantów będących środkami finansowymi programu powierzonymi przez LGD. W ramach projektów grantowych przewiduje się realizację wszystkich celów i przedsięwzięć.

Z wnioskiem o dofinansowanie projektu grantowego występuje wyłącznie LGD do Samorządu Województwa Lubuskiego w ramach FEWL 21-27. Każdy projekt grantowy składa się z mniejszych grantów wybranych przez LGD w trybie konkursowym i przyznanych grantobiorcom do realizacji

Transparentność i jawność procedur.

LGD NMZG wypracowuje procedury wyboru operacji zapewniając sprawny i transparentny ich wybór. Procedury będą jawne i powszechnie dostępne dla wszystkich zainteresowanych. Procedury zostaną opublikowane na stronie internetowej LGD, będzie również zapewniona możliwość wglądu do procedury

w Biurze LGD. Przybliżanie procedur beneficjentom pomocy będzie przedmiotem doradztwa świadczonego przez biuro LGD.

Transparentność i jawność procedury wyboru operacji.

Na stronie internetowej LGD będzie publikowana dokumentacja z wyboru, w tym listy projektów składanych w ramach procedury grantowej.

Niedyskryminujący, pozwalający uniknąć konfliktu interesów i zgodny z podejściem RLKS proces oceny i wyboru operacji będzie również gwarantowany przez zachowanie odpowiedniego składu Rady. Dla uniknięcia konfliktu interesu będą składane deklaracja poufności i bezstronności, prowadzony będzie również rejestr interesów, a także możliwość głosowania członków Rady nad wykluczeniem członka/członkini, którego ocena według kryteriów wyboru znacząco odbiega od oceny pozostałych członków Rady.

Wybór operacji i grantobiorców dokonywany będzie wyłącznie przez członków Rady.

Wszyscy członkowie Rady przechodzą będą szkolenie z zakresu oceny wniosków. Wśród członków znajdują się przedstawiciele trzech sektorów i obu płci. Dokumenty ustalające zasady oceny i wyboru zostaną przygotowane przez Zarząd LGD. Przed przyjęciem będą równie poddane konsultacjom społecznym.

Opracowując procedury zwrócona zostanie szczególna uwaga, aby: były one zgodne z obowiązującymi przepisami, były niedyskryminujące, przejrzyste, eliminowały wystąpienie konfliktu interesu, wymagały zachowanie frekwencji i parytetu, regulowały sytuacje wyjątkowe podczas oceny, zapewniały stosowanie tych samych kryteriów w całym procesie wyboru w ramach danego naboru, dawały możliwość i określały zasady wniesienia protestu/odwołania.

Sposób ustanawiania kryteriów wyboru

Kryteria wyboru będą zgodne z kryteriami ustanowionymi dla programu Fundusze Europejskie dla Lubuskiego 2021-2027 w odniesieniu do Priorytetu 7.

Kryteria wyboru operacji wraz z określeniem minimalnej liczby punktów umożliwiającej przyznanie pomocy oraz kryteriami rozstrzygającymi (o ile mają zastosowanie) są elementem procedur wyboru i oceny w ramach Strategii Rozwoju Lokalnego Lokalnej Grupy Działania NMZG. Kryteria zostają zatem ustanowione w tym samym trybie, co całość procedur.

Kryteria będą spełniały następujące warunki:

- adekwatność do analizy potrzeb rozwojowych i potencjału LSR, powiązanie kryteriów zostanie poprzez wskazanie premii, np. premiowane będą projekty, które obejmą jak największą liczbę mieszkańców lub są skierowane do grup docelowych określonych w LSR, w tym, kobiet, seniorów, ludzi młodych do 25 roku życia, osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, dzieci; premiowanie projektów partnerskich
- premiuje projekty przyczyniające się do osiągnięcia celów i wpływają na osiągnięcie wskaźników produktu i rezultatu określonych w LSR.
- kryteria wyboru wypracowane zostaną dla celu strategii oraz realizowanych w ramach niego przedsięwzięć; określone zostaną wagi punktowe poszczególnych kryteriów oraz ich definicje i sposoby ustalania wartości.

Zmiana kryteriów wyboru

Dokonywanie zmiany kryteriów powinno następować wyłącznie w sytuacjach koniecznych, np. w przypadku, gdy zastosowanie dotychczasowych kryteriów nie przynosi zamierzonego efektu (nie realizowane są wskaźniki przypisane do celu i przedsięwzięć LSR). Podstawową przyczyną zmiany kryteriów są dane z prowadzonego monitorowania i wyników ewaluacji wskazujące na niezadowalający czy niewystarczający poziom realizacji LSR (wskaźniki). W przypadku wypracowania nowych rozwiązań, których założeniem jest poprawa skuteczności i efektywności realizacji LSR, po dokonaniu analizy i

konsultacji, zostanie dokonana zmiana. Zmiana kryteriów jest również możliwa jeżeli wynika to ze zmiany przepisów prawa, regulacji, itp. Propozycja zmiany kryteriów jest poddawana konsultacjom społecznym. Zmiana kryteriów wymaga również akceptacji Samorządu Województwa Lubuskiego.

Innowacyjność w kryteriach wyboru

Innowacyjność operacji przedstawianych do dofinansowania będzie premiowana w kryteriach wyboru.

Podstawowym warunkiem jest, że to, co ma zostać wdrożone, musi być całkowicie nowe lub znacząco udoskonalone. Może to dotyczyć nowego sposobu wykorzystania lub zmobilizowania istniejących lokalnych zasobów przyrodniczych, historycznych, kulturowych czy społecznych (kontekst lokalny). W ramach działań promujących i komunikacyjnych LGD powstanie mapa projektów uznanych za innowacyjne, która będzie stanowiła źródło informacji i inspiracji do zastosowania innowacyjnych rozwiązań. Mapa będzie dostępna na stronie LGD oraz podczas spotkań informacyjno-promocyjnych.

Dla wdrożenia projektów grantowych ustanowiona zostanie procedura. Kryteria wyboru w procedurze której częścią są kryteria wyboru będą dostosowane do charakteru potrzeb i potencjałów zgodnie z przeprowadzoną diagnozą. Procedura zawierająca m.in. wzory wniosku o przyznanie pomocy, wniosku o płatność, umowy i zasady kontroli grantobiorców, będzie zgodna z przepisami prawa powszechnie obowiązującego, w tym wytycznymi Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej. LGD przewiduje wyłącznie realizację operacji grantowych. LGD nie przewiduje realizacji projektów obejmujących przygotowanie koncepcji "smart village".

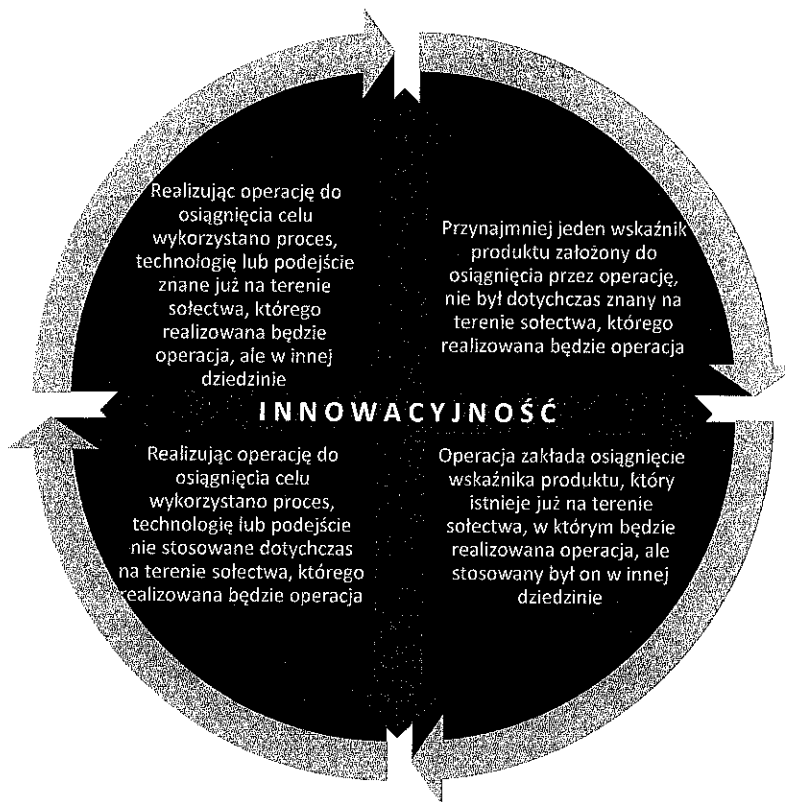
Projekty wskazane w LSR będą wybierane zgodnie z zasadami i warunkami obowiązującymi dla EFS. Promowane będą projekty wpisujące się w inicjatywę Nowy Europejski Bauhaus.

Innowacyjność i inkluzyjność projektów

Innowacyjność i inkluzyjność są kluczowymi elementami sukcesu przyjętych do realizacji przez LGD NMZG projektów, stąd w zakresie innowacyjności określono jasne zasady dot. oceny oryginalności zmian:

- kreatywne – wynikające z autorskiego pomysłu, dotyczące nowych produktów, usług, procesów lub organizacji,
- imitujące – wzorowane na wcześniej powstałych produktach, usługach, procesach lub organizacji / dotyczące nowego sposobu wykorzystania lub zmobilizowania istniejących nowych zasobów społecznych i kulturowych,
- pozorne – w rzeczywistości nie innowacyjne w skali LSR NMZG, oferujące jedynie rzekome nowe podejście do zagadnienia.

Operacja zostanie uznana za innowacyjną, gdy spełni co najmniej jeden z warunków definicji wg poniższego wzoru:

Rysunek 3 Definicja innowacyjności

Definicja innowacyjności będzie wykorzystywana przez członków Rady przy ocenie operacji.

Inkluzyjność odnosi się do dążenia do uczestnictwa, zaangażowania i uwzględnienia wszystkich ludzi, niezależnie od ich różnic, takich jak płeć, wiek, pochodzenie etniczne, niepełnosprawność, status społeczno-ekonomiczny czy przekonania religijne. Inkluzyjność jest oparta na przekonaniu, że każda jednostka ma wartość i powinna mieć równe szanse oraz dostęp do zasobów, usług i możliwości, aby pełnić aktywną rolę w społeczeństwie, stąd LSR NMZG będzie kierował się jej najważniejszymi elementami:

- **partycypacja społeczna:** LGD NMZG dbać będzie o aktywne zaangażowanie mieszkańców i różnych grup interesariuszy w proces podejmowania decyzji dotyczących projektów. Zapewnienie równego dostępu do informacji, konsultacji społecznych i udziału w procesie decyzyjnym jest kluczowe dla stworzenia projektów, które uwzględniają różnorodne potrzeby i perspektywy społeczności lokalnej.
- **współpraca międzysektorowa:** LGD NMZG będzie angażowało przedsiębiorstwa, organizacje pozarządowe, instytucje publiczne i inne podmioty w proces projektowy. Współpraca ta umożliwi uwzględnienie różnych perspektyw, zasobów i umiejętności, co prowadzi do lepszych rezultatów projektów.
- **uwzględnianie grup marginalizowanych:** LGD NMZG przykładać będzie najwyższą wagę do uwzględniania potrzeb i aspiracji grup społecznych, które są często marginalizowane lub wykluczone. Będą to, określone powyżej, grupy kluczowych odbiorców, czyli: osoby starsze, osoby niepełnosprawne, młodzież czy osoby o niższym statusie społeczno-ekonomicznym. Tworzenie

projektów, które uwzględniają te grupy i zapewniają im równe szanse zapewni realizację ważnego dla LGD NMZG elementu inkluzyjności.

Rozdział VIII. Plan działania

Harmonogram osiągnięcia celów i wskaźników

Realizacja LSR NMZG przewiduje finansowanie przedsięwzięć z Europejskiego Funduszu Społecznego Plus (EFS+) w ramach programu Fundusze Europejskie dla Lubuskiego 2021-2027.

Plan działania jest ściśle powiązany z logiką realizacji LSR NMZG, gdyż poprzez założone terminy ogłaszania naborów, realizację projektów, pozwoli realizować cele wykorzystując przy tym środki finansowe ujęte w budżecie LSR NMZG. Sprawi, że poprawi się znacznie jakość życia na obszarze LGD NMZG. Harmonogram osiągnięcia wskaźników produktu i wykorzystania budżetu LSR NMZG jest racjonalny, gdyż został rozłożony w czasie równomiernie z uwzględnieniem potrzeb zdiagnozowanych podczas konsultacji. Środki budżetowe przypisane do poszczególnych przedsięwzięć, w budżecie zostały zaplanowane w planie działania w okresach przewidzianych dla realizacji tych przedsięwzięć w kwotach określonych w budżecie. Budżet poszczególnych przedsięwzięć został podzielony proporcjonalnie do założonych wartości wskaźników w okresach planu działania. W planie działania ujęto również wskaźniki produktu mierzące postęp w realizacji przedsięwzięć, które pozwolą osiągnąć zamierzone cele. Sprawia to, że budżet, cele i plan działania są ze sobą bezpośrednio powiązane. Ponadto plan działania zachowuje logikę interwencji celów i przedsięwzięć.

Rozpoczęcie wdrażania LSR zostało zaplanowane od roku 2024 (rozpoczęcie ogłaszania naborów przez IZ FEWL 21-27). W każdym roku realizacji zaplanowano przynajmniej jeden nabór w odniesieniu do celu i jego przedsięwzięć. W zależności od efektywności i tempa realizacji wskaźników, ocenianych na podstawie monitorowania i ewaluacji, mogą zostać wprowadzone zmiany w harmonogramie, odzwierciedlające bieżącą sytuację również w kontekście sytuacji społeczno-gospodarczej.

Szczegółowy wykaz harmonogramu osiągnięcia celów i wskaźników zawarty jest w ZAŁĄCZNIKU nr 2 PLAN DZIAŁANIA, do niniejszej strategii.

Kamienie milowe

Kamienie milowe w kontekście Lokalnej Grupy Działania Nowe Miasto Zielona Góra odnoszą się do kluczowych etapów, osiągnięć lub rezultatów w ramach procesu rozwoju lokalnego oraz wydatkowania środków. Określono je w następujący sposób:

Do 31 grudnia 2024 r. – 25,30 % wartości określonych w harmonogramie finansowym (wskaźniki produktu P1.1.- 25%; wskaźniki produktu P.1.2.- 24%; wskaźniki produktu P 1.3.-24%)

Do 31 grudnia 2027 r. 100 % wartości określonych w harmonogramie finansowym (wskaźniki produktu P1.1.- 80%; wskaźniki produktu P.1.2.- 90%; wskaźniki produktu P 1.3.-88%). 100 % wartości wskaźników produktu zostanie osiągniętych do końca grudnia 2028 r. W przypadku wskaźnika „Wspierane strategie rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność”, jego wartość została uwzględniona w każdym roku jako 100% (1 szt).

W przypadku niewykonania przez LGD kamieni milowych, niezbędna będzie zmiana zapisów LSR w zakresie budżetu i wskaźników, w porozumieniu z Zarządem Województwa Lubuskiego na podstawie zapisów umowy ramowej o warunkach i sposobie realizacji strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność. LGD NMZG jest jednym z sieci LGD funkcjonujących na obszarze regionu lubuskiego,

niedotrzymanie warunków realizacji budżetu oraz wskaźników może negatywnie wpłynąć również na wartości wskaźników określonych w FEWL 2021-2027.

Nadrzędnym celem dla LGD NMZG jest, aby kamienie milowe były racjonalne i odzwierciedlały istotne etapy w rozwoju lokalnym.

Rozdział IX. Plan finansowy LSR

LSR LGD NMZG jest finansowana z jednego źródła, tj. EFS+ w ramach Programu Fundusze Europejskie dla Lubuskiego 2021-2027. Wartość środków przeznaczonych na wdrożenie LSR to 687 678,53 EUR.

Źródła finansowania i plan działania są w bezpośredni sposób związane z celem i przedsięwzięciami LSR.

Z uwagi na przeprowadzoną diagnozę, konsultacje społeczne i skalę problemów na obszarze objętym LSR:

- 43,63 % środków LSR zostanie przeznaczonych na realizację przedsięwzięcia 1.1.
- 20,02 % na realizację przedsięwzięcia 1.2.
- 36,35 % na realizację przedsięwzięcia 1.3.

Tak zaplanowany budżet LSR pozwoli na osiągnięcie zakładanego celu.

Planowana wysokość środków na wdrażanie LSR

Powiązania źródeł finansowania z celami LSR

Tabela 13 Cele/przedsięwzięcia/wskaźniki LSR- powiązanie ze źródłami finansowania

Cel/Przedsięwzięcie		Wskaźnik produktu	Wskaźnik rezultatu	Źródło finansowania
CEL 1 Wsparcie aktywizacji społecznej i rozwój społeczności lokalnych	P 1.1. Placówki edukacyjne - ośrodki kultury i aktywizacji lokalnej	Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego	Liczba osób, które zakończyły udział w działaniach kulturalnych, aktywizacyjnych lub edukacyjnych	EFS + Wdrażanie LSR (art. 34 ust. 1 rozporządzenia nr 2021/1060)
	P.1.2. Lokalne kształcenie dorosłych	Liczba osób dorosłych objętych wsparciem w zakresie umiejętności lub kompetencji podstawowych, realizowanym poza Bazą Usług Rozwojowych	Liczba osób, których sytuacja społeczna uległa poprawie po opuszczeniu programu	EFS + Wdrażanie LSR (art. 34 ust. 1 rozporządzenia nr 2021/1060)
	P 1.3. Inicjatywy na rzecz lokalnej aktywności i integracji społecznej w tym pikniki sąsiedzkie, zajęcia podwórkowe,	Całkowita liczba osób objętych wsparciem	Liczba osób, których sytuacja społeczna uległa poprawie po opuszczeniu programu	EFS + Wdrażanie LSR (art. 34 ust. 1 rozporządzenia nr 2021/1060)

warsztaty
świetlicowe

Źródło: opracowanie własne

Rozdział X. Monitoring i ewaluacja

Chociaż monitoring i ewaluacja odnoszą się do tego samego zagadnienia, ich role są zupełnie inne. Celem monitoringu jest zebranie danych ilościowych i jakościowych do ich analizy, co stanowi wskaźnik efektywności prowadzonych działań. Choć ewaluacja może przebiegać w tych samych obszarach tematycznych, powinna odnosić osiągnięte rezultaty do planowanych, odpowiadać na przyczyny ewentualnych naruszeń oraz dawać możliwości doskonalenia procesów wdrożeniowych.

Monitorowanie wdrażania LSR-NMZG jest procesem ciągłym i rutynowym wraz z wdrażaniem, które wymaga gromadzenia i analizowania danych oraz raportowania wyników w regularnych odstępach czasu. Dla skutecznej realizacji przyjmuje się, że proces kontroli jest realizowany w sposób ciągły i ciągły przez biuro LGD NMZG w zależności od charakteru prowadzonych działań. Z drugiej strony Walne Zebranie Członków analizuje raporty w odstępach rocznych, aby w razie potrzeby korygować LSR. Jako metodę raportowania stosuje się pisemne sprawozdanie z realizacji LSR NMZG. Informacje potrzebne do stworzenia tych raportów będą dostarczane przez biuro LGD NMZG.

Celem ewaluacji LSR NMZG jest ocena adekwatności i przydatności działań prowadzonych przez LGD NMZG w odniesieniu do faktycznego wydatkowania środków EFS+, w oparciu o założenia i kierunki rozwoju określone w opisanej LSR NMZG. Organem odpowiedzialnym za przeprowadzenie ewaluacji będzie zarząd LGD NMZG, który będzie upoważniony do przeprowadzenia ewaluacji przez eksperta zewnętrznego. Ocena powinna odpowiedzieć na następujące pytanie: Czy nasze działania przyniosą oczekiwany efekt?

Realizacja procesu ewaluacji odbywać będzie według kryteriów, tzn.:

- trafność – ocena stopnia, w jakim przyjęte cele odpowiadają zidentyfikowanym problemom lub potrzebom beneficjentów;
  - efektywność – ocena poziomu gospodarności, czyli stosunek poniesionych nakładów do efektów;
  - skuteczność – ocena stopnia osiągniętych celów;
  - trwałości – ocena możliwości wpływu realizowanych działań poza kończeniu finansowania
- W procesie ewaluacji LGD NMZG uwzględniany będzie głos społeczności, m.in. poprzez ankiety, wywiady, konsultacje. Wyniki oceny przełożą się na konkretne działania, takie jak: zmiany w programach szkoleniowych, lokalnych kryteriach lub procedurach.

Zasadniczo monitoring i ewaluacja będą dotyczyły funkcjonowania LGD NMZG oraz wdrażania LSR NMZG

Wykaz wykorzystanej literatury i danych

1. Dane z rejestru ewidencji ludności Miasta Zielona Góra.
2. Dane z rejestru ewidencji gruntów Miasta Zielona Góra.
3. Raporty o stanie Miasta Zielona Góra za rok 2020, 2022, 2021.
4. Strategia Rozwoju Miasta Zielona Góra na lata 2023-2030, Plan Zrównoważonej Mobilności Miejskiej dla Zielonogórsko-Nowosolskiego Obszaru Funkcjonalnego (SUMP-projekt dokumentu) i Strategii Rozwoju Ponadlokalnego Zielonogórsko-Nowosolskiego Obszaru Funkcjonalnego na lata 2021-2030 (projekt dokumentu).
5. Raporty z badań ankietowych dot. przygotowania LSR oraz raporty z badań obszaru funkcjonalnego (Zielonogórsko-Nowosolskiego Obszaru Funkcjonalnego) dot. seniorów („Seniorzy w regionie” i młodzieży („Młodzież w regionie”- oba badania zostały wykonane przez Uniwersytet Zielonogórski w grudniu 2021 r.).

6. Protokoły z przeprowadzonych spotkań i warsztatów z lokalną społecznością.
7. Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego – www.stat.gov.pl
8. Monitor Rozwoju Lokalnego.
9. Raporty i dokumenty branżowe Miasta Zielona Góra (tj. Strategia rozwiązywania problemów społecznych w mieście Zielona Góra na lata 2021-2030; Gminny Program Rewitalizacji Miasta Zielona Góra na lata 2016-2022; Program polityki senioralnej w Mieście Zielona Góra na lata 2019-2023).
10. Strona internetowa - <http://prow.lubuskie.pl/>

Załączniki:

- Formularz 1: Cele i przedsięwzięcia
- Formularz 2: Plan działania
- Formularz 3: Budżet LSR
- Formularz 4: Plan wykorzystania budżetu LSR

Formularz 1: Cele i przedsięwzięcia

Budżet (w EUR)	Przedsięwzięcia w ramach C.1 Wsparcie aktywizacji społecznej i rozwój społeczności lokalnych	Grupy docelowe	Sposób realizacji (konkurs, projekt grantowy, operacja własna, animacja itp.)
300 000,00	P.1.1. Placówki edukacyjne -ośrodki kultury i aktywizacji lokalnej	wszyscy mieszkańcy obszaru działania LGD, organizacje pozarządowe	projekt grantowy
137 678,53	P.1.2. Lokalne kształcenie dorosłych	Dorośli mieszkańcy o niskich kwalifikacjach, zagrożeni degradacją lub wykluczeniem z rynku pracy pochodzący z obszaru LGD	projekt grantowy
250 000,00	P.1.3. Inicjatywy na rzecz lokalnej aktywności i integracji społecznej w tym pikniki sąsiedzkie, zajęcia podwórkowe, warsztaty świetlicowe	Mieszkańcy wykluczeni społecznie lub zagrożeni wykluczeniem społecznym oraz dzieci pochodzące z obszaru działania LGD	projekt grantowy

**Formularz 2: Plan
działania**

Cel	lata	do 31.12.2024		do 31.12.2025		do 31.12.2026		do 31.12.2027		do 31.12.2028		do 31.12.2029		Progra m
		Wartość z jednostką miary	% realizacji wskaźnika narastająco	Wartość z jednostką miary	% realizacji wskaźnika narastająco	Wartość z jednostką miary	% realizacji wskaźnika narastająco	Wartość z jednostką miary	% realizacji wskaźnika narastająco	Wartość z jednostką miary	% realizacji wskaźnika narastająco	Wartość z jednostką miary	% realizacji wskaźnika narastająco	
C.1.	Wsparcie aktywizacji społecznej i rozwój społeczności lokalnych													
Przedsięwzięcie P.1.1 Placówki edukacyjne otwarte dla lokalnej społeczności/Otwieramy placówki edukacyjne dla	Wskaźnik produktu Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego	200 osób	25	192 osób	49,00	192 osób	73,00	136 osób	80	80 osób	100,00	0 osób	100	EFS +
	Wskaźnik produktu Wspierane strategie rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność	1 szt	100	1 szt	100,00	1 szt	100,00	1 szt	100	1 szt	100,00	0 szt	100	EFS +

Wskaźnik rezultatu Liczba uczniów, którzy nabyli kwalifikacje po opuszczeniu programu	85 osób		75 osób		62 osób		35 osób	0 osób	EFS +
Wskaźnik rezultatu Liczba osób, które zakończyły udział w działaniach kulturalnych, aktywizacyjnych lub edukacyjnych	175 osób		170 osób		135 osób		70 osób	0 osób	EFS +
Wskaźnik produktu Liczba osób dorosłych objętych wsparciem w zakresie umiejętności lub kompetencji podstawowych, realizowanym poza Bazą Usług Rozwojowych	12 osób	24	12 osób	48,00	72,00	8 osób	6 osób	0 osób	EFS +
Przedsięwzięcie P.1.2 Lokalne kształcenie dorosłych									

Wskaźnik produktu Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego	12 osób	24	12 osób	48,00	12 osób	72,00	8 osób	90,00	6 osób	100,00	0 osób	100	EFS+
Wskaźnik produktu Wspierane strategie rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność	1 szt	100	1 szt	100,00	1 szt szt	100,00	1 szt	100,00	1 szt	100,00	0 szt	100	EFS+
Wskaźnik rezultatu Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu	10 osób		10 osób		10 osób		6 osób		5 osób		0		EFS+

Przedsięwzięcie P.1.3 Inicjatywy na rzecz lokalnej aktywności i integracji społecznej w tym pikniki sąsiedzkie, zajęcia podwórkowe, warsztaty świetlicowe													
Wskaźnik produktu całkowita liczba osób objętych wsparciem	120 osób	24	115 osób	47,00	115 osób	70,00	85 osób	88,00	65 osób	100,00	0 osób	100	EFS +
Wskaźnik produktu Ludność objęta projektami w ramach strategii zintegrowanego rozwoju terytorialnego	120 osób	24	115 osób	47,00	115 osób	70,00	85 osób	88,00	65 osób	100,00	0 osób	100	EFS +
Wskaźnik produktu Wspierane strategie rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność	1 szt	100	1 szt	100,00	1 szt	100,00	1 szt	100,00	1 szt	100,00	1 szt	100	EFS+
Wskaźnik rezultatu Liczba osób, których sytuacja społeczna uległa poprawie po opuszczeniu programu	100 osób	X	100 osób	X	100 osób	X	70 osób	X	58 osób	X	0 osób	X	EFS +

Formularz 3: Budżet LSR

PLANOWANA WYSOKOŚĆ ŚRODKÓW NA WDRAŻANIE LSR I ZARZĄDZANIE LSR				
Zakres wsparcia	Program/Fundusz			Środki ogółem (EUR)
	PS WPR	EFRR*	ERDF*	
Wdrażanie LSR (art. 34 ust. 1 lit. b rozporządzenia nr 2021/1060)	0,00	0,00	687 678,53	687 678,53
Zarządzanie LSR (art. 34 ust. 1 lit. c rozporządzenia nr 2021/1060)	0,00	0,00	0,00	0,00
Razem	0,00	0,00	687 678,53	687 678,53

Formularz 4: Plan wykorzystania budżetu LSR

środki zakontraktowane (w Euro) do:														
Fundusz	31.12.2024		31.12.2025		30.06.2026		31.12.2026		31.12.2027		31.12.2028		31.12.2029	
	kwota ogółem (UE+krajowe)	% wykorzystania budżetu	kwota ogółem (UE+krajowe)	% wykorzystania budżetu	kwota ogółem (UE+krajowe)	% wykorzystania budżetu	kwota ogółem (UE+krajowe)	% wykorzystania budżetu	kwota ogółem (UE+krajowe)	% wykorzystania budżetu	kwota ogółem (UE+krajowe)	% wykorzystania budżetu	kwota ogółem (UE+krajowe)	% wykorzystania budżetu
EFRR	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
OW														
EFS+	174 000,00	25,30	200 000,00	54,39	79 000,00	65,87	89 000,00	78,82	145 678,53	100,00	0,00	0,00	0,00	100,00
EFRR	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
RAZEM	174 000,00	25,30	200 000,00	54,39	79 000,00	65,87	89 000,00	78,82	145 678,53	100,00	0,00	0,00	0,00	100,00

Spis tabel

Tabela 1 Podstawowe dane dotyczące sołectw dzielnicy Nowe Miasto Zielona Góra	7
Tabela 2 Stopa bezrobocia w Mieście Zielona Góra	8
Tabela 3 Struktura wieku z podziałem na poszczególne sołectwa	8
Tabela 4 Metody diagnostyczne LSR NMZG	12
Tabela 5 Lista podmiotów III sektora oraz instytucji kultury z siedzibą na terenie LGD NMZG	13
Tabela 6 Dane z ankiet	16
Tabela 7 Spójność LSR NMZG ze SRWL 2030	24
Tabela 8 Powiązanie celu i przedsięwzięć z analizą problemów i potrzeb (SWOT)	31
Tabela 9 Cele i przedsięwzięcia LSR ze wskazaniem grup docelowych oraz sposobu ich realizacji	36
Tabela 10 Cel i przedsięwzięcia oraz źródła ich finansowania	38
Tabela 11 Opis przedsięwzięć wraz ze sposobem realizacji oraz uzasadnieniem	38
Tabela 12 Wskaźniki produktu oraz rezultatu określone dla celów i przedsięwzięć	41
Tabela 13 Cele/przedsięwzięcia/wskaźniki LSR- powiązanie ze źródłami finansowania	49

Spis rysunków

Rysunek 1 Obszar LGD NMZG	8
Rysunek 2 Struktura płci	9
Rysunek 3 Definicja innowacyjności	45